

- N3
Trollhättan
sid 4

- Dans- och
cirkushögskolan
sid 9

- Slutblåst?
sid 14

Nr 4 Sep 2011

Kultur SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd – SMoK

- Kulturskola 2030
sid 18

- Kulturskola
i rörelse
sid 22

- Nyheter
från SMoK
sid 27

SLAGKRAFTIG KULTURTIDNING

Ledaren

Utifrån det lilla och det stora perspektivet!

Tänk vad lite man vet om morgondagen och vilken tur att det är så! För egen del gick jag från en helt vanlig vardag men många uppdrag och roliga och givande kontakter på hemmaplan och runt om i Sverige till en tillvaro där jag endast kunde uttrycka orden ja och nej. Jag hade glömt bort det mesta som hör vardagen till. Det var allt från att veta hur man använder en kniv och gaffel, veta när jag är född till att kunna skriva mitt namn. Anledningen heter stroke. För mig som person har upplevelsen självklart varit turbulent men framtiden ser positiv ut och jag har återerövat det mesta.

Men hur ser framtiden ut för de drabbade i Norge? Sedan den oerhört grymma massavrättning som skedde på Utöya har det redan gått i stort sett en hel månad. En månad där hela världen på olika sätt har uttryckt sin avsky inför gärningen. Jag tror inte att kultur hade kunnat avhålla honom från sina fruktansvärda handlingar, mannen är alltför sjuk för det, men jag tror att kultur och gemenskap hade kunnat bidra till en helt annan händelseutveckling.

Att vaccinera alla barn i skolan borde rimligen vara en självklarhet. Skulle det också kunna vara möjligt att vaccinera mot såna fruktansvärda händelser som exemplet Utöya?

Alla barn borde ha vuxna omkring sig som hela tiden påverkar barnet utifrån en stark värdegrund. En värdegrund som står för demokrati och för allas lika människovärde.

I en tid som idag kan ge utanförskap likt den man som tog sig rättigheten att släcka så många ungas liv,

är det en oerhört viktig läxa att på nytt återerövra värderingar som de flesta av oss tror på och som ger oss en stabil grund att stå på.

Här kommer kulturen in som en mycket viktig enande och gränsöverskridande faktor. Alla som haft förmånen att delta i exempelvis en orkester, teatergrupp eller kör vet att en av de allra största lärdomarna för deltagarna är hur förmågan att samarbeta, lyssna och bli en del i den sammanhållna organism som gruppen till slut blir, är påtaglig och stark.

Jag vill till och med påstå att kulturutövandet är unikt i sin förmåga att föra människor närmare varandra. Inte minst flera generationer! Det estetiska uttrycket i sig väcker känslor och därmed beteenden som främjar mänsklig samvaro. Därtill stärks individernas självkänsla vilket ger mod och "vaccinerar" mot utanförskap.

En ledande politiker sa: "Låt mig ta ett exempel från Botkyrka där jag nyligen besökte den kommunala musikskolan. Där träffade jag en ung tjej, en blyg tjej. Men vem skulle inte vara blyg när där kommer en politiker? Men hon var tuff. Hon sade till mig: När jag dansar är jag fri. När jag dansar lyfter jag som människa. När jag dansar är det jag."

Låt hennes ord vara den viktiga innebörden av vad som kultur kan åstadkomma. Kultur som värdegrund, bildning, kreativitet och utbildning.

Låt oss bygga i det lilla och i det stora perspektivet!

PER SJÖBERG,
ORDF. SMoK

INNEHÅLL

Ledaren	2	Instrumentfördelning	14-15	På turné	26
N3 i Trollhättan	4-8	Sång med barn och äldre	16	Nyheter från SMoK	27
Dans och cirkushögskolan	9-11	Kulturskola 2030	18-20	Puffimok	28-29
Petra Frank, DOCH	12-13	Krönikan	21	Saxat	30-31
		En kulturskola i rörelse	22-25		

Kultur
SMoCKAN

ANSVARIG UTGIVARE
Per Sjöberg, SMoK

REDAKTÖR
Håkan Sandh,
0708-31 74 98,
hakan.sandh@smok.se

PROJEKTLEDARE/ANNONSER
Jan Dylicki, 0660-29 99 57
jan.dylicki@agrenshuset.se
Annonsprislista kan laddas ned
som pdf-fil från hemsidan
www.agrenshuset.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-29 99 66
johnny.altelind@agrenshuset.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
Ågrenshuset Produktion, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER
Per Sjöberg, Roland Cox, Charina
Widmark, Ulrika Jörgensdotter, Sven
Nilsson, Claes Hindenfelt, Lotta
Brilioth Biörnstad, Cecilia Johansson
och Sara Forsman

OMSLAGSBILD:
Elever på dans och cirkushögskolan i
Stockholm.
Foto: Håkan Sandh

NÄSTA NUMMER
kommer ut v. 42

MANUSSTOPP
för annonser: 3 oktober

SMoK Sveriges
Musik- och
Kulturskoleråd

*Kultursmockan utges av SMoK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd*

KULTURSMOCKAN
Ågrenshuset Produktion
Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa
☎ : 0660-29 99 50
☎☎ : 0660-29 99 79

Tipsa Smockan!
Tfn 0708-31 74 98 Håkan Sandh

Bagatell musikprodukter

Välj bland hundratalet produkter på vår hemsida: www.bagatell.se

Här följer några smakprov.

Nyheter från Bagatell

Med våra nya "Teleskop Harmony" från **Manhasset** kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. **10 års garanti.**

Teleskop Harmony
595:- exkl. moms

Lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.

Pris: 1800 kr exkl. moms

Sittdyna: 50 x 33 cm

Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se

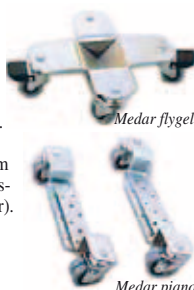
Tel.: 013-527 50

Bagatell 7

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)

Pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 1

En vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
 - Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
 - Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
 - Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ
- Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar – bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller från 595 kr (exkl. moms)

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

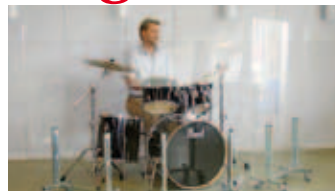
Bagatell 4

ORKESTER/
KÖRSTOL

Prova Bagatells sitttriktiga orkester/körstol. "Sitttra" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 5

Akustikskärmar

Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 6

PIANO- GASPALLEN standard

2 300:-
(exkl. moms)

Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.

Gaspallen Ergo med justerbar lutning.

2795:- (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal

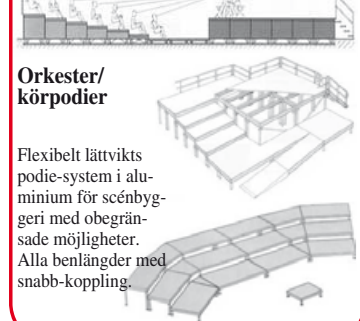
Flagskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar – alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålände" belysning.

Pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 9

"Stage"

Orkester/ körpodier

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabb-koppling.

Fem tusen kvadratmeter

ung kultur

I våras invigdes det nya N3 i Trollhättan. En mötesplats för ung kultur kallar dom sig. 5000 m². Tanken var att N3 skulle uttalas entré men det verkade ingen förstå. Numera har man accepterat att det nya namnet både stavas och uttalas som N3. Det kanske också är ett typiskt exempel på att det här är ett hus där man inte är låst vid förutbestämda planer.

N3 kan sägas bestå av tre olika verksamheter som nu bildar en gemensam ny enhet. Verksamheten med kultur för förskolor och skolor – det som kallas Kulturbyrån. N3/kulturskola är den frivilliga verksamheten där åldersgränsen nu höjts till 25 år. Och så den öppna verksamheten, det som funnits på Magasin 15 förut. Nu finns allt samlat i utkanten av Trollhättan, nära Film i Väst och Science Center. Här finns replokaler, dans- och dramasalar, musikrum, black box, klubb-scen, bildsalar, mediastudios, ljudstudio och lokaler för det oväntade. I entrén finns café. N3 Klubb-scen och Black Box är Trollhättans nya, heta scener för ung kultur.

Vilken var utgångspunkten när ni började diskutera att bygga N3?

– Utgångspunkterna var två. Dels hade

den politiska ledningen redan för tio år sedan lovat att skapa någon form av Ungdomens hus i centrum, berättar huschefen Tommy Svensson. Det var kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen som tillsammans med en grupp ungdomar diskuterade olika idéer. Av olika skäl kunde inte någon verksamhet starta då. Parallellt med detta hade kulturskolan dåliga lokaler. Bl.a. diskuterades ett samgående med en grundskola, men den idén gick heller inte att förverkliga. Tillsammans bildade dessa båda utgångspunkter, en mer ideologisk och en mer praktisk, en grund för att istället titta på ett samgående av tre befintliga verksamheter som då tillsammans kunde bli mer än summan av var och en – en ny mötesplats för ung kultur i Trollhättan.

3 NYA VERKSAMHETER = N3

– Sedan kändes Ungdomens hus fel som namn. Det gav fel associationer. Vi ville inte jobba ÅT ungdomarna utan GE UNGDOMAR MÖJLIGHET att göra det de önskar. En mer proaktiv hållning, menar Tommy. Vi ville skapa något nytt. 3 Nya verksamheter = N3. Namnet har nu snabbt blivit accepterat av både besökare och personal. Alla. Vi är inte tre enheter, utan en enhet med flera verksamheter.

– Det var ju tre verksamheter med pedagoger som slogs samman, fortsätter Ulf Wadenbrandt, pedagogisk och konstnärlig ledare för N3 och fd kulturskolechef. Vi har ju fått en helt annan bredd. Alla pedagoger tar ansvar för helheten, det finns inte vissa pedagoger som exklusivt arbetar för det vi kallar kulturskoleverksamheten, andra med verksamhet mot skolan och andra mot de som hyr våra replokaler. Alla har ansvar för helheten. Innan vi startade var en del lärare lite stressade över detta, de kände att de som enskilda pedagoger skulle härbärgera

Skylten i antrén visar på ett tydligt sätt hur mycket det ryms inom väg-garna.

alla delar. Så blir det ju inte. Vi har fortfarande en tjänsteplanering som ger som resultat att alla har olika profil och ansvar. Men för de flesta, kanske alla, blir det en mer varierad verksamhet. Det är positivt för alla. På något sätt upplever ju alla ett lyft i att komma hit – från undervisning i fd toaletter till ett nytt hus, alla heltidstjänster får en arbetsplats med egen dator och alla får egen mobiltelefon i tjänsten. Klart det blir ett lyft.

– Vi hade ett möte med alla skolors kulturombud, inflikar Birgitta Berntson-Ärje, ansvarig för den del av N3 som nu

heter N3 kulturbyrå – verksamhet mot förskola, särskola och grundskola. Där fick de träffa och ha speed-dating med alla pedagoger på N3. Det uppkom massor av nya idéer som vi nu kan förverkliga inom det uppdrag vi har gentemot förskola och skola. Det omfattar 5000 timmar. (Motsvarar 2,5 – 3 heltidstjänster om jag förstätt det rätt. Red anm)

– Det vi trodde skulle bli mest komplicerat var att flytta in mitt under vårterminen, säger Jeannette René de Vreede, kulturekreterare. Det visade sig istället vara lyckosamt. Vi kunde ta med oss

gamla scheman in i det nya huset och istället upptäcka vad vi behövde ändra inför den första hela terminen i huset – höstterminen 2011.

– Vår politiska ledning har bestämt att verksamheten skall vara efterfrågestyrd. Det ställer stora krav på alla pedagoger. Tidigare fanns en formulering i Kulturskolans mål att vi skulle värna om traditionen. Den texten är inte kvar längre.

– Helt klart innebär det att vi måste arbeta mer med att motivera elever att börja

med annat än det de från början tänkt. Och vi kan se att det ger resultat, säger Ulf. Vi ser i år att det är fler som valt klarinetten än tidigare. Jag kan inte se det på annat sätt än att vi lyckats motivera dem på rätt sätt.

– En dag bjöd vi in elevkulturombuden, berättar Birgitta. De tyckte att huset var coolt, och att det var fantastiskt att det

fanns något för alla, ett hus där alla kunde förverkliga sina drömmar. Det här skall vara ett hus dit du kommer en dag, eller på en sommarkurs, eller en familje- verksamhet.

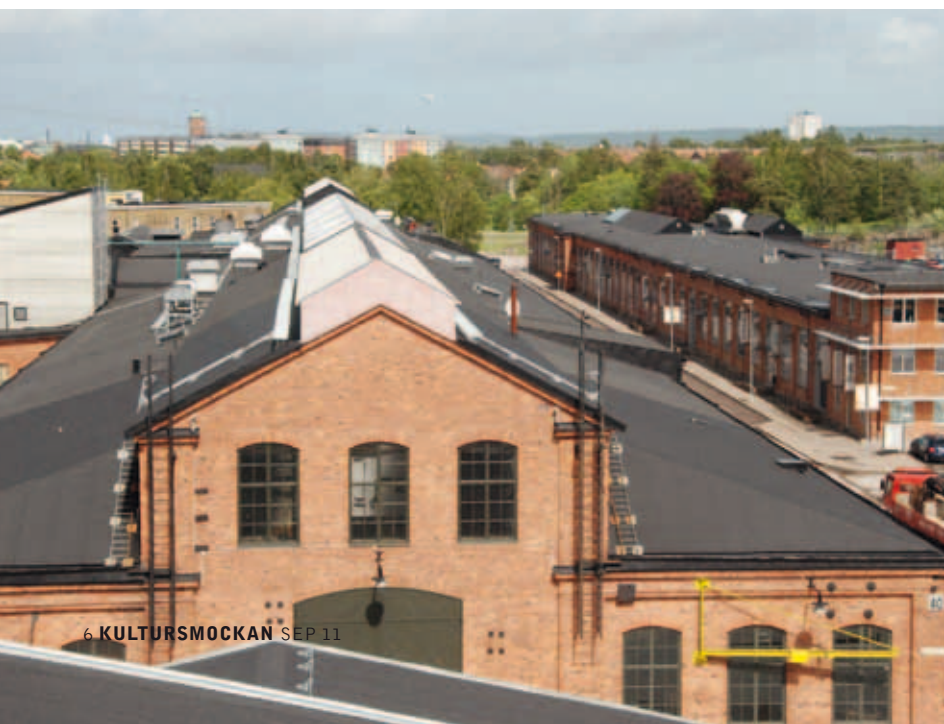
Finns inte en risk att vissa lärare vill behålla sina elever, skydda dem från det stora utbudet så att de fortsätter med just det de valde från början?

– Jo, men vi ser inte det idag. Lärarna utgår från det som är bäst för eleven. Vi arbetar också hela tiden med att ge eleverna en känsla av att tillhöra en grupp. Vi har den större delen av nybörjarundervisningen i grupp, trumstudio, piano-studio etc. Vi vill bygga lagkänsla som i idrotten.

Ni hyr ut lokaler åt andra aktörer som

Vad är bättre än att komma hit på morgonen och möta hundra par små gummistövlar utanför Black Box?

Ulf Wadenbrandt

i princip kan konkurrera med er verksamhet? Hur fungerar det?

– Vi måste ju först se till att vi har lokaler till vår egen verksamhet, menar Tommy. Sedan har vi ju inte hunnit se så mycket än under de månader vi varit igång. Jag tror ändå att om eleverna får testa en verksamhet i annan regi, kanske vi kan se att det är något vi vill starta i egen regi eller som helt enkelt kompletterar vår verksamhet. Framtiden får utvisa det. Vi vill i vart fall vara öppna och lokalerna skall användas i stället för att de står tomma under exempelvis helger och lov. Antingen startar vi verksamhet då eller gör någon annan det. Kultur i Väst sa häromdagen att de ville komma hit med regional verksamhet under sommarens. Perfekt!

Finns det någon som följer ert arbete inom ett forskningsprojekt?

– Nej, tyvärr inte.

Morgondagens kulturskola finns redan i Trollhättan?

– Alla lokaler i N3 kan användas för många olika saker, och ska också hyras ut till studieförbund, konstnärer, allmänhet, föreningar och företag. Här finns också tre kreativa coacher som har till uppgift att vara ett stöd för ungdomar för att de själva skall kunna genomföra sina idéer, projekt och arrangemang. Dom visar vilka resurser som finns att tillgå i fråga om exempelvis lokaler, teknik och nätverk. Dom har också tillgång till Ungdomspengen – en variant av ett mindre ekonomiskt stöd till projekt/produktioner mm som några ungdomar vill genomföra. Men det handlar – som sagt – inte om att ordna saker åt ungdomarna utan att skapa möjligheter. Coacherna håller även i en slags enkätfrågor, Pocket Respons, som går ut till en ungdomspanel via deras mobiler.

Det här är ju ett öppet hus. Finns det även fritidsledare anställda?

– Nej, de enda som har en liknande roll är just de kreativa coacherna.

Fanns det rädsla från lärarhåll att detta hus skulle bli en fritidsgård? Det brukar dyka upp som en invändning när det inom kulturskolorna diskuteras mer öppen verksamhet.

– Nej inte direkt. Däremot fanns sådana faror uttalade från några politiker i kommunen. I det gamla Magasin 15 blev det så att en grupp ungdomar mer eller mindre annekterade huset. Inget fel i deras engagemang, men det blir ju oftast så att en sådan grupp stänger ute alla andra, berättar Tommy. Här har vi medvetet gjort entrédelen stor och öppen så att olika grupper kan sitta i caféet, läsa läxor, passera på väg till och från en verksamhet så att det blir många grupper – inte en – som tar lokalerna

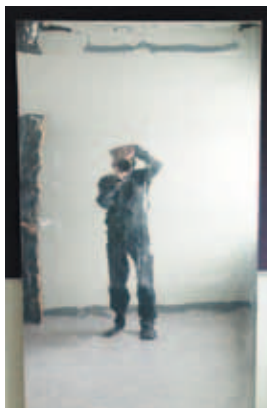

i besittning. Än så länge fungerar det perfekt.

– Vi tillhör faktiskt tre nationella nätverk, kompletterar Birgitta. BaS – barnkulturcentra i Sverige, SMoK och 16+. Nätverket 16+ är en del av Fritidsforum och samlar verksamheter för äldre ungdomar t.ex. ungdomens hus. Här finns möjligheter att utbyta tips och idéer samt diskutera hur verksamheterna kan utvecklas. Speciellt för N3 är också kopplingen till näringslivet. Ungdomar som vill leva på musikproduktion, filmanimation med mera ska få hjälp att starta företag av Innovatum Teknikpark. N3s verksamheter har också sedan flera år ambassadörer i form av stora företag som SEB, Volvo Aero, Eidar – det kommunala bostadsbolaget – och Ttela, som är lokaltidningen. De stödjer med soliststipendium, träffas med N3 personal på möten och kallas resursföretag snarare än sponsorer.

Kanske är hela N3 vad vi skall kalla morgondagens kulturskola?

Text o bild:
Håkan Sandh

22 Många kulturskolor kan nog inte så mycket om dans

*I Dans och Cirkushögskolans (DOCH) fik träffar jag Linn, Caroline och Jaako.
Tre studenter som går pedagogutbildningen. Jaako tredje året och snart klar. Linn och Caroline andra året.
På nästa uppslag får eleverna svara på en massa intressanta frågor.*

Jag inleder med en fråga med tre svarsalternativ;

Om ni hör ordet Kulturskola – tänker ni då på FIASKO, LIKGILTIGT eller SUCCÉ?

– Likgiltigt – svarar alla med en mun. Fast på väg mot succé, tillägger Caroline.

OK, inte FIASKO i alla fall. Men varför inte SUCCÉ?

– C: Kulturskolan har ingen hög status. Vilka är det som jobbar där? De visas inte upp i broschyrer. Ofta är de inte utbildade. Kulturskolan har ingen hög status i de flestas ögon. Man skall vara entreprenör, och då kommer de som har mer pengar och klassar ut kulturskolorna.

– L: På de privata skolorna har man mer pengar. De syns. De gör reklam för sig – visar att de kan något. Det ser kanske lyxigare ut. De tar högre avgifter och då tror man att det är bättre. Kulturskolorna är ofta dåliga på marknadsföring. Det blir högre status på de privata skolorna. De häftigaste kompisarna i skolan kanske går där och det ger status. Kanske är det ändå mycket bättre nu, jag vet att en del skolor visar upp sig bättre...kanske finns fler utbildade nu också. Men det fanns inte när jag växte upp.

Vad skall kulturskolorna göra åt detta då?

– L: Måste visa upp sig på ett annat sätt. Mycket handlar om marknadsföring. Det finns lite av en jantelag. De skall inte säga: Här finns vi och vi har lite kul.... utan HÄR ÄR VI! VI ÄR KULTURSKOLAN OCH VI HAR BRA KURSER!

– J: Kulturskolan skall samarbeta med den vanliga skolan.

– C: Ja, det finns ju elevens val. Där skulle alla erbjudas att dansa en timma varje vecka.

– L: Hela klassen skall dansa. Det skapar intresse. Jag hade min VFU i Trollhättan och där var de bra på att gå ut till den vanliga skolan och sedan bjuda in eleverna till kulturskolans kurser.

– J: Jo, marknadsför dansen genom den vanliga skolan.

Har ni gått på kulturskola i era kommuner?

– C: Nej, jag gick på privat dansskola, men jag har spelat instrument i musikskolan i Göteborg.

– L: Jag har också spelat. Dans fanns inte i Vänersborg när jag växte upp.

– J: Nej, det fanns ingen kulturskola, eller liknande, med dans i Björneborg.

Ni har varit ute på era VFU (verksamhetsförlagd utbildning) på några kulturskolor nu. Vad har ni fått för intryck av dansen inom kulturskolan?

– J: Tyvärr ganska dålig. Det verkar inte som det är riktigt på allvar. Att man skall lära sig saker. Dom vill bara göra något roligt med barnen. I grupperna fanns bara flickor 7- 12 år. Jag träffade en kille som var lillebror till en av deltagarna. Jag frågade om han inte skulle börja också. Han ryckte på axlarna – det var en fråga som han aldrig fått tidigare.... Det var också dålig marknadsföring kring exempelvis vad danslektionerna skulle innehålla.

– L: Vi måste ha intentioner med det vi gör.

– C: Jag tycker kommunikationen till både elever och föräldrar kan bli mycket bättre. Det verkar vara samma elever som fortsätter men de tar inte med sig sina kompisar, de värvar inte. Eleverna skall inte behöva söka sig själva till kulturskolan utan kulturskolan skall komma ut och säga HÄR ÄR VI! Jag hade bara elever upp till 8 år. Jag arbetade med lek, improvisation och försökte lära eleverna att de själva har svaren. Någon förälder undrade då om de skulle börja dansa nästa år! Eller om de inte kunde lyssna till Amy Diamond för det gillade de... De visste inte hur danslektionerna var upplagda. Föräldrarna förväntar sig att vi som danslärare skall tala om vad som är rätt och fel. Jag försöker arbeta med estetiska läroprocesser och att coacha eleverna.

– J: Det bör ingå i marknadsföringen att på kulturskolan ser det ut så här, vi arbetar med kvalitet.

Ibland hör man från någon kommun, ibland från kulturskolan själv, att det finns dans på ett studieförbund i vår kommun så då går vi inte in och konkurrerar med dem. Hur ser ni på det sättet att tänka?

– L: Illa! Riktigt illa. Inte fel att konkurrera. Samverka med skolan, det kan inte studieförbunden göra. Kulturskolorna måste gå ut och säga: VI KAN! Vi kan något annat med högre kvalitet. De måste våga satsa på dans.

– C: Många kulturskolor kan nog inte så mycket om dans.

– L: Vi kommer ut som studenter som förväntas ha kunskap om dans och sedan märker vi att de inte har den kunskapsnivån på kulturskolan.

Hur skall vi höja kunskapen då?

– L: Genom att anställa danslärare som kan något. Eller helst flera danslärare som kan arbeta tillsammans. Jag har träffat flera som blir helt ensamma i sin kulturskola. De får driva allt själva och hela tiden kämpa mot resten av skolan. Det är ett hårt jobb att komma ut själv till en kulturskola.

– C: Det räcker ju inte med att skicka rektorn på kurs en dag. Fast gärna det också. Det måste finnas flera utbildade lärare med bra lön som driver ämnet.

Men har inte många kulturskolor svårt att hitta bra danslärare? Det är vad jag hör i alla fall.

– L: Det kanske är sant, men ibland tror jag att man anställer de som inte är utbildade för att de är billigare.

Jag läste om att i Fyrstads kommunalförbund, Vänersborg mfl kommuner, fanns det planer på en pool av danslärare som skulle serva flera kommuner. Kan det vara ett sätt att göra det lättare att vara danslärare på en mindre ort?

– L: Absolut. Det är ett bra förslag.

Er drömbild av en kulturskola?

– J: Som danspedagog kan jag inte få en högre status genom kulturskolan om jag skall vara ärlig. Har man duktiga elever får man högre status. De finns inte på kulturskolan.

Annars kan kulturskolan bli bra om man har en schyst lön. Viktigt också att man kan arbeta ihop med lärare från andra konstformer.

Emelie har dykt upp och lyssnat en stund;

– Får jag lägga mig i? Där jag har varit har arbetsmiljön varit urdålig. Sunkigt. Gammalt. Som att ha en skrivmaskin i en kontorsmiljö idag itsf en dator. 10 min därifrån finns en privat dansskola med fina lokaler.

– L: Fina lokaler som de har på N3 i Trollhättan kommer ju att locka väldigt många. Lokalerna signalerar vad man tycker om verksamheten! Danslärare skall också ha en bra arbetsmiljö.

– L: Kulturskolan måste våga satsa på oss, vi måste satsa på kulturskolan...allt går i en cirkel och är beroende av vart annat....

Vad skall man kalla dansen? Dansmix, showdans.... hur kan vi visa bredden i dansen? Media ger också en så inskränkt bild av dansen....jazz låter gammalt tycker eleverna. Hip hop, afro Vi kan jobba med många former.

– C: Dansen på Operan når inte ut till mer än en liten krets. Det måste också finnas enkelhet i det man gör på kulturskolan. Allt behöver inte vara konst på hög nivå.

Vi kommer ut som studenter som förväntas ha kunskap om dans och sedan märker vi att de inte har den kunskapsnivån på kulturskolan

Emelie Boman från Umeå och JEC! Jazz Evolution Company, Linn Widenberg Johansson Vänersborg, Carolina Karlsson Torslanda i Göteborg, Jaako Kulmala Björneborg i Finland.

– E: Det är det gamla som finns kvar i kulturskolan. Man har inte hängt med i tiden.

– L: Kulturskolan måste kunna erbjuda alla delarna, alla genrer.

Vill ni jobba som dansare efter utbildningen?

– Alla: Ja, absolut!

– E: Vi har redan ett kompani som vi säljer in, i första hand till skolvärlden. Det är där man kan få lön för mödan. JEC – vi är fyra studenter som går ut nu. Skulle vilja uppträda mer på scener också – utan att ha ett pedagogiskt syfte.

– J: Jag vill jobba som dansare, pedagog och koreograf. Alla tre delarna parallellt.

Inte först dansare, sedan pedagog och sedan koreograf?

– J: Nej, det är det traditionella sättet att se på det. Det är fortfarande mainstream-sättet att tänka i danskretsar, men jag vill inte jobba så.

Är det en statuskillnad mellan de olika delarna?

– C: På den här skolan är det det! Konstnärerna högst, pedagogerna lägst.

– L: Men vi vill bryta det. Vi tycker att lärarna skall ha lika hög status. Tänka att kunna något och sedan också kunna förmedla det!

– E: Många musiklärare säger att de inte förstår dans. Så fort det rör kroppen, måste det komma fram ord då eller... Det är väl likadant som musik utan text.

Då betyder väl den ingenting heller?

Gender? Hur ser ni på det?

– J: Ja, jag har alltid varit den enda killen. Även här på skolan. Det är inte accepterat i samhället att killar dansar. Jag har alltid hängt med kvinnor. Växte upp i en liten stad, det fanns inget utrymme för dansande killar....

Har dansens uttryck blivit mer feminint för att fler kvinnor har hållit på med det?

– E: Ändå alltid männen som är högst upp. Inom street är alla de bästa killar.

– L: Vi måste börja med grundskolan så att alla får dansa.

– C: Föräldrarna behöver få frågan: Hur uppfostrar du ditt barn? Men när alla får det kan det ändå bli så att några föräldrar är rädda att deras barn skall få det svårare på något sätt framöver om de fastnar för dansen. Rädd att barnen får lida för att de är annorlunda. Så man vågar inte... Om man själv uppfostrar bortsett från kön så kanske inte alla andra gör det.

– L: Men om alla gör det så blir det inte så annorlunda.

Per, som dyker upp, går på balett:

– P: Det fanns en diskussion kring feminism kring baletten. Men vad är feminism? Att arbeta för den starka kvinnan? Eller mer queer-orienterat? Fler uttrycks-sätt oberoende av kön. En del menar att vi skall ha en hårdare stil, hitta vilden i

dansen, eller mer street, som passar killar. Men varför skall vi då göra det? Då måste alla ändå passa in sig i mallen vad som är maskulint.

– L: Är inte lösningen att alla elever möts som individer, inte utifrån sitt kön.

– P: Om killarna får för mycket positivt uppmärksamhet blir det också fel eftersom de får det utifrån sitt kön istället för individ. Som kille kommer man in i en gruppgemenskap med andra dansare – som är tjejer – men sedan får man exempelvis inte ha samma kläder i föreställningar och inte vara i samma omklädningsrum. Man blir delvis utanför gemenskapen. Lösningen är inte att jag går till samma omklädningsrum men det är vanligt att jag missat sociala aktiviteter och information.

Är ni mer medvetna om gender än min generation varit?

– C: Ja, vi kommer vara mer medvetna. Jag hoppas att jag kommer lyssna mer till vad mitt barn vill än ta hänsyn till vad jag själv vill.

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAVLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner
Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

www.sareco.se **Etablerad 1958** Tel 026-61 74 60

Hallå där

... Petra Frank, prefekt för institutionen för danspedagogik på Dans och cirkushögskolan i Stockholm

Du känner ju till studenternas synpunkter på kulturskolans dansverksamhet. Ganska kritisk men också förhoppningsfull. (Se artikeln härintill) Delar du deras bild?

– Jo, i stort sett delar jag den. Men jag vill också framhålla att det verkar finnas stora skillnader mellan kommunerna. I storstäder som Stockholm finns en stor konkurrens med andra dansutbildningar. Där har kulturskolans undervisning oftast lägre status. Man har inte riktigt hängt med att utveckla innehåll, utvecklandet av nya kurser som dansskolor och studieförbund gjort och har ofta en sämre marknadsföring. På vissa håll finns

det en tendens till att anställa utbildade danslärare. Det ger dålig status. På andra håll är det mycket bättre. Jag är, precis som studenterna, förhoppningsfull inför framtiden.

Hur kan vi förbättra dansens situation inom kulturskolan? Klarar kulturskolorna av att utveckla dansverksamheten?

– Det handlar mycket om ledarskapet. Är cheferna beredda att skaffa sig kunskap om dans om de inte har den? Många ledare har musik som sin konstnärliga bakgrund, de måste sätta sig in i frågan hur man utvecklar dansverksamhet, de måste – som kockarna säger

– satsa på ”bra råvaror”. Det betyder utbildade danslärare. Mina studenter pratar om att de vill arbeta i arbetslag och tillsammans driva dansverksamheten i kulturskolorna, nu är man oftast ensam danslärare. Jag tycker att det verkar som om kulturskolor som går in i skolan är mer innovativa. Jag tror det också är viktigt att kulturskolorna har en bred verksamhet, nya dansstilar, låta elever skapa egna danser. De flesta danslärare vill ha fler än en roll.

– Jag vet att det pågår ett arbete att utveckla musiken i Stockholms kulturskola, min son går där, men det behövs överallt... det är en ny generation elever som kräver ett nytt pedagogiskt handlag

som skiljer sig från det som fanns tidigare. Det är delvis ett hantverk att vara pedagog men pedagogen måste också ha en större dialog med eleverna om kursens innehåll och upplägg. Man måste som pedagog, både här på DOCH och på en kulturskola, också vara villig att fundera över exempelvis maktstrukturer mellan lärare och elever.

– Jag är optimistisk. Det finns ett stort intresse för dans nu. Många kulturskolor ringer och vill ha hjälp att hitta danslärare, det finns även en efterfrågan från friskolor med dansprofil mm. Jag tror kulturskolorna kommer att klara av att utveckla dansverksamheten.

En aspekt på att kulturskolorna inte utvecklar dansverksamhet är att de avstår från att konkurrera med studieförbund. Tycker du – som dina studenter – att kulturskolorna borde konkurrera?
– Ja absolut. Utmana! Kulturskolan kan vara världens resurs. Många av våra studenter har inte haft danskurser att gå till för att det varken funnits på kulturskolans utbud eller andra alternativ i deras städer, så det finns ett utrymme. Men det är klart att det krävs lust att utveckla kulturskolans verksamhet och uppdrag.

– Jag tror mycket på att kulturskolan skall vara en frizon från kursplaner och bedömningar. Istället fungera som en jordmån för blivande konstnärer och kulturutövare med högt i taket och flödande kreativitet. Kulturskolan skall inte fastna i läroplanstänkande.

Ni har på DOCH fått en ny lärarutbildning. Vad innebär den för er?

– Oerhört glädjande att vi fått ämneslärarexamen! Att vi får utbilda de som ska bli framtidens konstnärliga lärare. Det är vi som kan examinera, har den kompetens och dynamisk miljö som krävs för det.

Ni har kvar en kandidatexamen i danspedagogik som passar kulturskolans behov av lärare. Däremot blir de obehöriga i grund- och gymnasieskolan. Hur har ni resonerat?

– Ja, och det är ju nu första gången stu-

denter kunnat ansöka både till lärarutbildningen och kandidaten. Ungefär lika många sökte kandidat som ämneslärare. Jag har själv försökt kartlägga hur studenterna resonerat. En stor grupp av de som sökt ämneslärarutbildningen* vill ha möjlighet att läsa ett gymnasieämne till för att blir mer anställningsbara. En annan grupp har mest tänkt på att de vill ha behörighet till en gymnasietjänst. De andra, som sökt kandidaten, svarade att de inte vill jobba i skolan. De vill hellre jobba i dansskolor, kulturskolor, studieförbund eller på ett nytt sätt genom ett större entreprenörskap. Entreprenörskanda har bankats in i studenterna från många håll – det är ju ett begrepp som använts i många sammanhang – och många studenter svarar upp mot det och vill jobba på det viset. Vi har olika projektperioder inom utbildningen. Många lockas av att själva starta med dans i projekt som t.ex. med körer, invandrarkvin-

Jag tror mycket på att kulturskolan skall vara en frizon från kursplaner och bedömningar. Istället fungera som en jordmån för blivande konstnärer och kulturutövare med högt i taket och flödande kreativitet

norna i Livstykett i Tensta, i sjukhus.... dans kan användas i många sammanhang.

– Vi önskar också starta en masterutbildning med arbetsnamnet – Dance education as artistic practice and research. Vi har ett samarbete med andra nordiska länder som vi hoppas kunna starta 2012. Främst för att få igång mer forskning på det danspedagogiska och didaktiska om-

rådet på DOCH. Vi vill verkligen kunna utveckla forskningen. Själv önskar jag mig mycket mer av nyskapande dansdidaktiska former men även "Vad är bra med dans" ...vad tillför den konstnärliga processen barn och gamla?

Hur ser du på behörighetsfrågan framöver? Vad gör alla danspedagoger utan behörighet?

– Många ringer och vill komplettera sina examina. Jag uppfattar det som om de flesta vill behålla sina tjänster och skaffa behörighet. Vi har redan nu, i samarbete med Karlstad Universitet, en komplettering på 1,5 år för full lärarbehörighet. Regeringen har ännu inte bestämt exakt hur denna behörighetsgrundande komplettering skall se ut i det nya systemet. Vi avvaktar det beskedet. Vi tror i alla fall att många kommer att söka en sådan kompletterande utbildning.

Har du någon syn på kulturskolan i relation till cirkusutbildningen på DOCH?

– Vi har en kandidatexamen i cirkus. Man blir alltså cirkusartist. Vi har diskuterat om vi skall starta en pedagogutbildning även för cirkus. Många jobbar ju redan idag som pedagoger. Ämneslärarexamen har vi inte diskuterat eftersom vi själva precis startar upp i dans. Så idag finns ingen lärarutbildning i ämnet fast det finns profilskolor. Lite konstig ordning.

– Det som hindrar oss från att starta pedagogutbildning är främst att vi har ett begränsat antal platser på DOCH. Och just nu är fokus på att få starta en master för att vi skall få mer forskning.

* DOCH ämneslärarutbildning innebär att man utbildar sig till lärare för gymnasieskolan i dans + ett annat ämne. Detta kan vara koreografi, det blir så att säga dans+dans. Får inte kallas "ettämneslärare" men är ju det i praktiken. Annars väljer man ett annat ämne som komplement till dans, ex engelska, och blir s.k. tvåämneslärare.

Text och bild: Håkan Sandh

Är alla blås- och stråkinstrument på väg ut ur musik- och kulturskolorna?

Ersatta med sång eller elgitarrer?

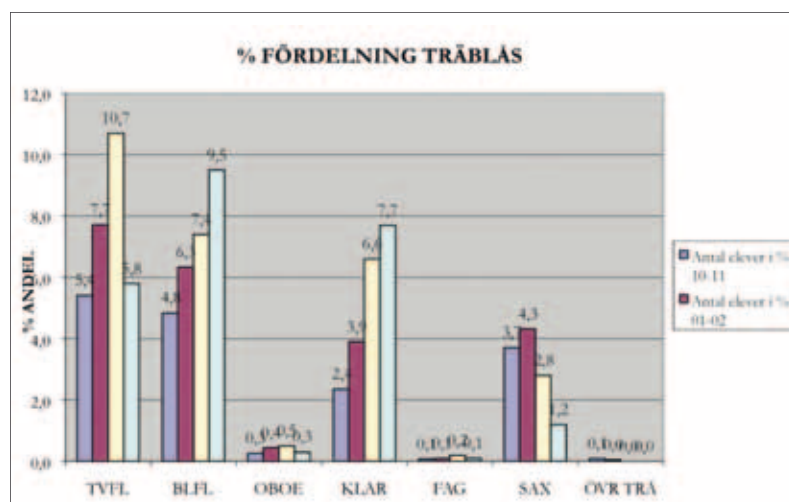
Ja, den uppfattningen kan den som läser uttalanden om krisen i musik- och kulturskolan få. Men vad är sant och vad är myter? Vi har i SMOK, Sveriges musik- och kulturskoleråd, tagit fram siffror på hur sång- och instrumentfördelningen ser ut i musik- och kulturskolorna. Undersökningen är genomförd genom att 50 kommuner, som utgör ett representativt urval av landets kommuner, har svarat på frågorna. Dessa kommuner är desamma som besvarade en likalydande enkät 2002.

Sammanfattning

De populäraste instrumenten, inkl sång, på musik- och kulturskolorna är

Gitarr	25,1 procent av alla elever spelar gitarr
Piano	19 procent
Fiol	10 procent
Sång	7,7 procent
Slagverk	7,1 procent
Tvärflöjt	5,4 procent

I köerna dominerar gitarr, piano, slagverk och sång. Köerna är långa. 20 000 väntar på plats på gitarr. Blåsinstrumenten fortsätter att backa medan stråkinstrumenten håller sin ställning.

Tabell 1. Procentuell fördelning av träblåsinstrument beräknat på andel av samtliga instrument.

BLÅSINSTRUMENTEN

Den nedgång på många blåsinstrument som vi kunde se 2002 har fortsatt. Blockflöjt minskar, men troligen är det ett resultat att den numera är mycket sällsynt som ett instrument inom den s.k. förberedande undervisningen; "först ett år med blockflöjt och sedan får du välja ett riktigt instrument." Nu är blockflöjten bara ett riktigt instrument. Klarinet minskar mest, men ser man till både klarinet och saxofon så är minskningen från 1970-talet från 8,9 % av instrumenten till idag 6,1 %. En tydlig nedgång men inte så drastisk som den först verkar när man studerar tabell 1.

Nedgången är tydlig även inom bleckblåsfamiljen, men inte lika stor som på träblåssidan. Noterbart är att de "mindre" instrumenten oboe, fagott, valthorn och tuba aldrig varit så vanliga utan snarare håller ställningarna på den låga nivå de alltid varit på.

Räknar vi samman alla blåsinstrument från 1980- talets rekordnivå är minskningen från att de utgjorde 35,4 procent av alla instrument till att de idag utgör 19,9 procent. Detta handlar dessutom om procentandelar. Den stora volymneddragningen av kulturskolornas verksamhet skedde i början av 1990- talet då 25 procent av verksamheten skars ner. Sedan dess är elevantalet förhål-

landevis konstant. Inkluderar vi detta kan vi på goda grunder påstå att antalet elever med blåsinstrument har halverats sedan 1980- talet.

STRÅKINSTRUMENT

Nedgången bland stråkinstrumenten är mycket liten i förhållande till 2002. I förhållande till 1900-talet finns den inte alls. Det skall också noteras att blåsinstrument var en betydligt större andel från av musik- och kulturskolornas verksamhet på 1900-talet. Se tabell 3. Om vi tittar på samma period som ovan, 1980-talet till idag, har stråkinstrumenten gått från 11,8 till 13 procent, dvs en liten ökning. Med tanke på nedskärningarna på 1990-talet är det i numerär en liten nedgång. (Jag har i siffrorna bortsett från el-bas som av någon anledning fanns med i denna instrumentgrupp i dåvarande Kommunförbundets statistik.)

VILKA INSTRUMENTGRUPPER ÖKAR?

Av tabell 3 framgår att det i första hand är gitarr och sång som ökar. Piano, som länge varit det största enskilda instrumentet, minskar något. Detta trots att det här är sammanlagt med slagverk – också det en gammal tradition i Kommunförbundets statistik.

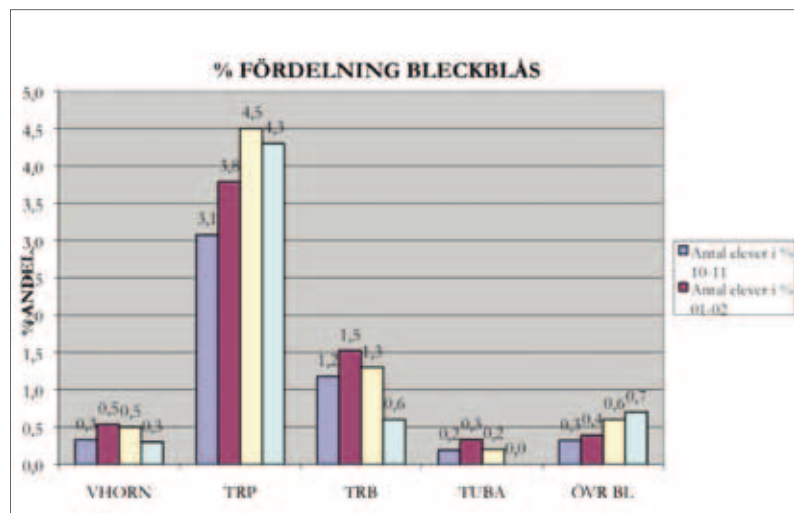
De här tabellerna ovan visar hur kul-

turskolorna bemött det förändrade intresset för olika instrument. Ett annat sätt att studera den förändrade efterfrågan är att titta på hur köerna till olika instrumentgrupper ser ut. Där kan man avläsa att det är gitarr och sång som har ökat mest procentuellt mellan 2002 och 2010. Kön till piano är stor, men har ändå en nedåtgående trend. Antalet anmälningar till alla övriga instrument har gått ned. Vilka slutsatser kan man dra av dessa siffror?

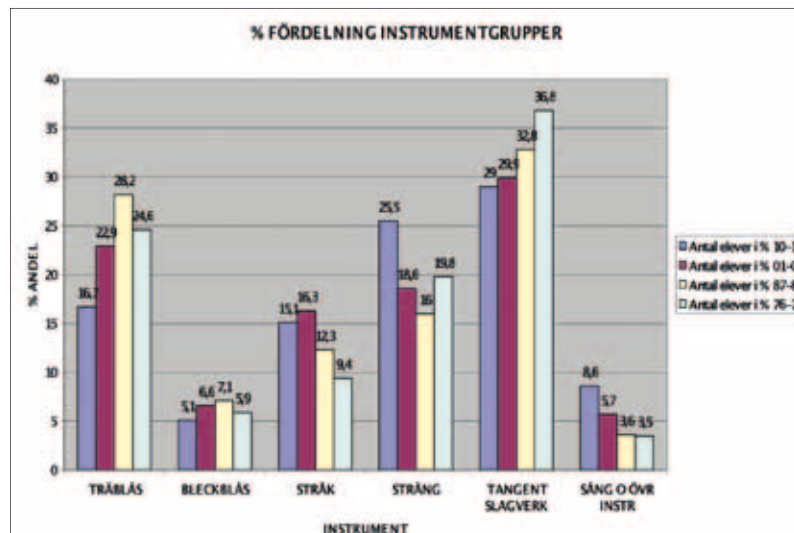
Ser man på hur andelen av instrument som elever spelar, och jämför den med hur köerna ser ut, är en trolig slutsats att musik- och kulturskolorna arbetar väldigt aktivt för att skapa intresse för att spela stråk- och blåsinstrument. Detta är inte ett uppdrag som skolorna fått av kommunledningarna, möjligen i något undantagsfall, utan ett i huvudsak självpåtaget kulturpolitiskt uppdrag.

Sammantaget kan vi konstatera att musik- och kulturskolorna delvis kämpar med att bevara instrumentgrupper och samtidigt till viss del anpassar sig efter barns och ungdomars förändrade intressen.

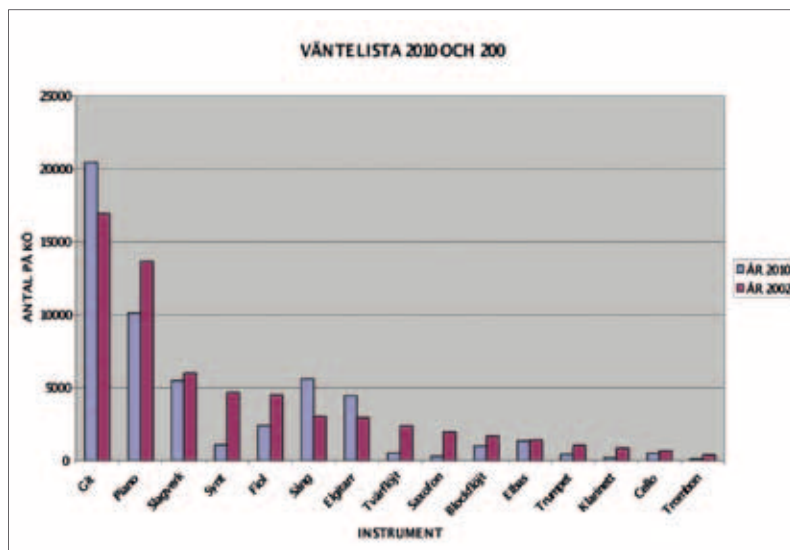
Håkan Sandh

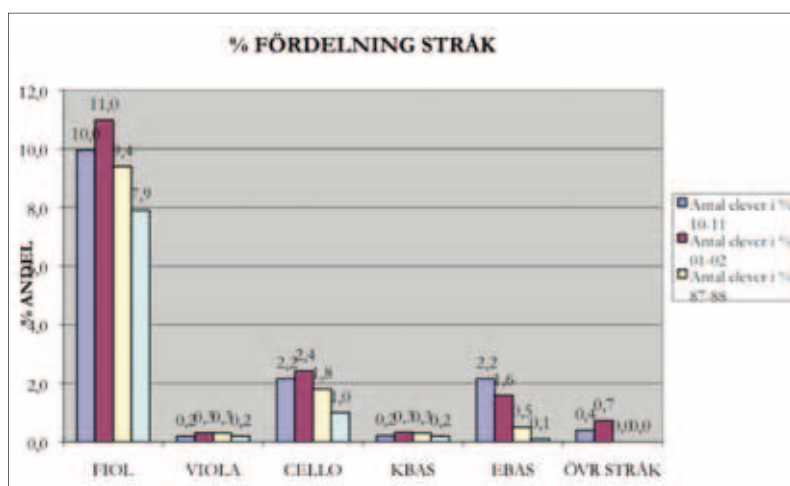
Tabell 2. Procentuell fördelning av bleckblåsinstrument beräknat på andel av samtliga instrument.

Tabell 3. Procentuell fördelning av alla instrumentgrupper.

Tabell 4. Väntelista till olika instrument 2002 och 2010.

Tabell 5. Procentuell fördelning av stråkinstrumenten beräknat på andel av samtliga instrument.

Forskare studerar sång med barn och äldre

Att låta barn sjunga med äldre kan vara en riktigt bra idé, konstaterar Ingrid Hammarlund från Musikhögskolan som har följt ett försök i norra Stockholm.

En barnkör gästade ett serviceboende med delvis dementa människor. Nu kan det bli en fördjupad studie.

Man blir lite yngre, tyckte en av de boende.

De verkar ha tråkigt, tyckte några av barnen.

Forskningscentret Senioriums pilotstudie "Sång som mötesplats mellan generationer" hade ett enkelt upplägg. En barn-

kör gästade fem måndagar ett boende i Stockholm. Tiotalet barn i 10-12-årsåldern och deras ledare sjöng sin repertoar och en del av de äldres sånger.

Bland de äldre fanns både några isolerade och dementa som inte sjöng med och som inte visade så starka tecken på deltagande, och andra som sjöng med och som gärna hade velat sjunga mer i stämman!

Ingrid Hammarlund är lektor i musikterapi och engagerades som observatör. Hon berättar att barnen och de äldre såg sångstunderna i dagrummet ur ganska olika perspektiv.

– Barnen tänkte inte så mycket på att de sjöng, det är något naturligt för dem, berättar hon.

De hade lite svårt att hänga med i några av de äldres sånger, bland annat Taube och gamla skolsånger som "I sommarens soliga dagar". Barnen var desto mer intresserade av de äldre själva, visade intervjuerna efteråt.

– Några barn blev lite sorgsna när de såg de äldre, tyckte att de verkade ha tråkigt. Men ingen av dem hade velat ha det ogjort.

Och de äldre blev uppgiggade av få besök av energirika barn. "Det är något visst med sång och musik, man känner sig yngre", sa en av de boende efteråt.

Ingrid Hammarlund såg att mötet väckte existentiella frågor hos barnen om åldrande, och för flera av de äldre var det vitaliserande.

– Att sammanföra barn och äldre genom sång kan vara en bra idé, om det görs på rätt sätt, säger hon.

Försöket hade ett begränsat upplägg. Bland annat deltog inte personalen. Ingrid Hammarlund menar att man kan nå längre om man engagerar vårdpersonalen och har förberedande sångstund med dem, om man engagerar anhöriga, om man lär barnen fler av de äldres egna sånger och om man följer upp med samtal efteråt.

– Och man bör vara minst två personer i rummet, varav en utbildad musiker/terapeut som kan avläsa de gamla. Jag kunde märka att någon gungade med foten, att andningen förändrades. Små men viktiga händelser som går att bygga vidare på genom musik. Det hinner inte den som leder musiken uppfatta.

– Musik kan väcka starka känslor och oroa människor, därför är det viktigt att man även har ett individuellt tilltal.

Ingrid Hammarlund framhåller att musik kan förstärka spontanitet, vitalitet och interaktion mellan människor. Musik kan skapa en ram för människor att samarbeta inom. Det kan stärka tillit, socialt nätverk och känslan av sammanhang i livet. Hon hoppas på mer forskning på tvären mellan musikvärlden och vården.

Det här var alltså en pilotstudie, som gjordes av forskningscentret Seniorium. Det drivs av kommuner i norra Stockholm med stöd av landstinget. Diskussioner pågår om en fortsatt, fördjupad studie.

**Text: Roland Cox
Bild: Håkan Sandh**

NY VERSION!

PRISVÄRT:
Update
från 895 kr!

Fiffigt, fint & funktionellt!

Nyheter i PrintMusic 2011:

- VST-kompatibelt - integrera instrumentljud
- Nytt teckensnitt ger handskrivet utseende
- Förbättrad sångtextinmatning
- För läraren: Arbetsblad & Bildkort för undervisning, klassrumsrepertoar
- Plus mycket, mycket mer...

Sweden MIDI Music

webbutik: www.swedenmidimusic.se

tel: 08-80 68 88

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar alltid fraktfritt över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

Dinfiol.

GERINGSGATAN 2 · NORRFJÄRDEN
TEL: 0911-20 94 71 · 070-300 00 10
INFO@DINFIOLE.SE · WWW.DINFIOLE.SE

HÖGSKOLA FÖR
SMI
MUSIKPEDAGOGIK

Beställ vår utbildningskatalog!

Stockholms Musikpedagogiska Institut
08-611 05 02 info@smi.se www.smi.se

GRUNDUTBILDNING

Musikpedagogprogrammet 180 hp – Instrument – Sång

PÅBYGGNADSUTBILDNINGAR

Logonomprogrammet 120 hp – Röst- och talpedagog med estetisk inriktning
Musikpedagogisk påbyggnad 60 hp – för musiker och musikpedagoger

FRISTÅENDE KURSER

RÖSTAKADEMIN

UPPDRAGSUTBILDNING

LÄRARLYFTET

Du vet väl att nyheter från andra media finns varje dag på www.smok.se
Där kan du också skriva dina egna kommentarer!

Kulturskola 2030

Kulturskolan har en lång historia. På 30-talet bildades på många orter blåsorkestrar för pojkar som skulle komplettera läroverkens instrumentalundervisning. Denna och flickornas "pianomamseller" nådde bara de bemedlade skikten. Nu skulle staden se till att den nådde alla samhällsgrupper. Det fanns en tydlig inriktning mot ökad jämlikhet och det var på många sätt ett socialt projekt. Tanken på utbildning av professionella musiker var inte i fokus. Idag finns samma målsättning kvar, men den är knappast tydlig. Några kommuner har andra tydliga målsättningar, andra har inga eller väldigt diffusa. Är kulturskolan en fritidsverksamhet för alla, en viktig identitetsskapande faktor för ungdomar, en plattform för att upptäcka och ta hand om talanger, en resurs åt andra skolformer – eller är den allt detta och mer därtill?

Mycket av denna otydlighet bottnar i att musik- och kulturskolan saknar nationell målsättning. Den är idag en viktig, men helt förbisedd, del av den nationella kulturpolitiken. Den kommunala självstyrelsen är positiv – och inget som SMoK vill minska – men det finns nackdelar med att den nationella nivån är minimal. Detta har styrelsen i SMoK diskuterat länge och mer och mer har en idé att försöka ta ett helhetsgrepp på kulturskolan tagit form.

I våras utsågs därför en grupp inom styrelsen som ansvarar för att föra dessa tankar vidare. Gruppens sammakallande är Mats Gripenblad, Norrköping. Övriga deltagare är Marion Hauge Lindberg, Stockholm, Carina Hauge Rouass, Sigtuna och Yvonne Gärd, Sandviken. Undertecknad är adjungerad till gruppen.

Nu startar SMoK ett stort "paraplyprojekt" som vi kallar Kulturskola 2030 där vi skall försöka formulera vilken roll kulturskolan – landets största barn- och ungdomskultursatsning – skall kunna spela 2030.

Syftet med projektet Kulturskolan 2030 är att synliggöra på vilket sätt en offentligt finansierad pedagogisk kulturverksamhet bör vara utformad, innehållsmässigt och organisatoriskt, för att möta barn och ungdomars kulturutövande på deras fritid. Vi kommer inte att ha störst fokus på hur kulturskolan kan stödja för-, grund- och gymnasieskolan i detta projekt. (Den delen arbetar en annan grupp inom SMoKs styrelse med.)

MÅLET ÄR ATT PROJEKTET SKALL GE:

- En start för ett förändrings- och omställningsarbete inom musik- och kulturskolorna.
- Ökad kunskap om vad musik- och kulturskolans roll är i framtidens samhälle.
- Öka kunskapen om samverkansmodeller mellan musik- och kulturskolan och andra kommunala verksamheter, kulturinstitutioner och föreningsliv.
- Skapa ett ökat politiskt engagemang på nationell och lokal nivå för att tydliggöra musik- och kulturskolans roll i ett kulturpolitiskt sammanhang.

Det är inga försiktiga och små målsättningar. Hur skall allt detta kunna uppnås på de tre år vi planerar att projektet skall pågå? För det första tänker vi oss att detta projekt skall vara ett paraply över flera andra stora och små projekt. Varje del måste finansieras för sig. För det andra hoppas vi att vi genom att hela projektet skall ha en kontinuerlig dialog med myndigheter och politiker hitta nya vägar att föra den dialog projektet bygger på vidare.

Projektet leds av en samverkansgrupp som representerar Kulturrådet, Ungdomsstyrelsen, SKL – Sveriges Kommuner och Landsting – och Sveriges Musik- och kulturskoleråd. Ev tillkommer ytterligare samverkanspartners. SKL har ett organ som kallas kultur- och fritidsberedningen. Den består av lokala kulturpolitiker och har sagt sig vara intresserade av att verka som referensgrupp som följer projektet. Exakta former för detta diskuterar vi för närvarande. Engagemanget från den politiska nivån var stort och kan leda fram till att vi kan skapa den nationella förankring vi så länge eftersökt.

”

Är kulturskolan en fritidsverksamhet för alla, en viktig id faktor för ungdomar, en plattform för att upptäcka och er, en resurs åt andra skolformer – eller är den allt dett

Ale Möller

PROJEKTETS OLIKA DELAR

För närvarande finns fem delar under paraplyet – men fler kommer.

UNGDOMSSTYRELSEN

Ungdomsstyrelsen har tagit initiativ till ett projekt där olika kommunala verksamheter skall inspireras att samverka med det sk civilsamhället. I första hand föreningslivet. Projektet är igång och just nu lägger vi sista handen vid urval av de kommuner som skall ingå i projektets första år. Övriga organisationer vi samverkar med är Fritidsforum – fritidsgårdar – och Biblioteksföreningen. Projektet hålls ihop av Sektor 3 – en sammanslutning av organisationer inom civilsamhället. Projektet är tänkt som ett treårigt utvecklingsarbete, men för närvarande finns det bara beslut om ett år. Detta första år har som mål att identifiera och dokumentera goda exempel. År två kommer att ha mer fokus på utvecklingsarbete. Om det blir av. Vi hoppas på det.

Bland annat är det intressant att diskutera hur "civilsamhället" skall se ut i anslutning till kulturskolan. Vilken roll kan föreningar, föräldrar med och utan förening, elever med och utan förening, ha inom verksamheten? Kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth framförde en del, enligt mig, mycket intressanta tankar kring detta när hon invigde Frivilligåret den 10 augusti:

"I dag finns många aktörer inom det civila samhället med en friare organisationsform, det kan vara nätverk, upprop och sociala rörelser via Internet. Människors engagemang kommer också i högre grad till uttryck i friare och mer tillfälliga relationer till föreningar, rörelser och nätverk, i stället för genom det traditionella föreningsengagemanget knutet till medlemskap. Detta märks även inom kultursektorn och inte minst när det gäller unga volontärer, som gärna engagerar sig men på sina egna villkor och ofta på en mer tillfällig basis.

Det är en samm utmaning, inte bara för kulturorganisationerna, att hitta former

som gör ett mer flexibelt engagemang möjligt, och samtidigt skapar förutsättningar för de som engagerar sig att inkluderas och utvecklas inom verksamheten. Nästan varannan svensk är engagerad i någon form av frivilligarbete. Det är en hög siffra, även internationellt sett. Och intresset för att arbeta ideellt förefaller inte minska, tvärtom. Är detta lösningen? Det vet inte jag, men jag tror att det är en viktig pusselbit i det stora läggspelet som kan kallas Medmännisklighet eller Välfärdssamhälle.

Stöd till frivilligsektorn brukar ofta motiveras med att det kan spara pengar åt kommun, stat och landsting. Så är det nog ofta också. Men viktigare än något annat är att ett engagemang är betydelsefullt i sig. Det goda exemplet smittar. För vi behöver varandra, mer än vi tror. Det kan vara skönt med trygghet i form av portkoder och bevakningskameror, men i vardagen är det vanliga medmänniskliga engagemanget det som verkligen betyder något.

Det är då frivilligsektorn har sin största mission - och det är viktigt att den inte tappar sin samhällskritiska uppgift!"

FALU KOMMUN OCH REGIONALA SEMINARIER I ANDRA DELAR AV LANDET

Falu kommun har planer på att skapa en bredare kulturskola. Nuvarande dans- och musikskolan, Naturskolan, Teknikverkstan, Gruvbäckens barnkulturcentrum, Konstgrafiska verkstaden

och kanske Arenan är tänkta som en del av en ny kulturskola. SMoK har fått i uppdrag att genomföra en upptaktsdag den 23 augusti och sedan genomföra en utredning med sikte på att ett förslag till ny kulturskola skall presenteras i januari 2012.

entitetsskapande
ta hand om talang-
a och mer därtill?

Upptaktsdagen i Falun är nu genomförd. Vi såg den som ett test för hur vi kan föra ideerna kring Kulturskola 2030 vidare. Till våren 2012 hoppas vi kunna genomföra seminariedagar med liknande innehåll på några andra orter i landet.

Testet föll väl ut. Målgrupp för seminariet var politiker, förvaltningschefer, tjänstemän, kulturskolechefer, lärare, anställda på kulturinstitutioner, ungdomar och övriga involverade i kulturskolans utvecklingsarbete. Innehållet baseras på frågor som relaterar till kulturskolornas värdegrund. Tanken var att dessa frågor skulle diskuteras av alla målgrupperna tillsammans – inte som det ofta blir – en grupp i taget.

Förutom gruppdiskussioner hade vi med en hel del föreläsningar som inspiration. SMOKs ambassadör Ale Möller pratade om betydelsen av lärarnas lust och engagemang, om framtidens lärare och om det professionella kulturlivets samverkan med kulturskolorna. Bland annat. Sofia Rasmussen från Kairos Future talade om de värderingar som dagens ungdomar har – och som därmed med stor säkerhet kommer prägla vårt framtida samhälle. Ut går individualisten och back-packern. In kommer Svensson med familj och arbete. Det digitala kommer betyda mycket men "den ultimata upplevelsen är att göra något tillsammans". Och gärna tillsammans med vuxna. Simon Strömberg, som arbetar med digitalt berättande i Stockholms kulturskola, berättade om

Ingela Härröd-Barksjö

hur vi kan synliggöra och ta tillvara ungdoms berättelser. Lyssna på dem.

Hela SMOKs arbetsgrupp kring 2030 var på plats. Vi kunde konstatera att vi inte tänkt helt fel kring upplägget av dagen i alla fall.

Några politiker tyckte:

- En bra dag. Nöjd med variationen i upplägget.
- Grymt! Inspirerande, lagom, kreativt, intressant och underhållande. Proffsigt, tack!

Några lärare tyckte:

- Mycket givande dag, mycket att spinna vidare på. Kul att träffa så många andra inom samma gebit.

- Bra upplägg, väl planerat och intressant.
- Bra och relevanta föredragshållare. Frågorna skulle kunna finjusteras och göras mer kärnfulla.

Några ungdomar tyckte:

- Jag tycker att man fick mycket ut av den här dagen och det fanns många intressanta åsikter som man borde ha i åtanke. Jag håller med Ale som sa att om vi ska ha något sådant här igen så skulle vi ha något projekt och inte bara föreläsningar och diskussioner.
- Det var lite svårt för mig med ADHD att bara sitta och lyssna. Mer tid för grupparbeten och praktiska saker. Tack för att jag fick vara med, det var lärorikt.

KULTURRÅDET

Kulturrådet svarar för bl. a. de regionala kulturbidragen. Vi räknar med att ansöka hos Kulturrådet om att utveckla kontakten mellan de regionala kulturinstitutionerna och kulturskolorna i några län. Aktuella län för ansökan är Sörmland och Östergötland. Siktet är inställt på regionala konferenser våren 2012.

RIKSKONFERENSEN 2012

Rikskonferensen i Borlänge 21-23 mars kommer att ta upp temat Kulturskola 2030.

HÖGSKOLORNAS FORSKNING

Vi har inlett diskussioner med några högskolor att de skall hjälpa oss med att ta fram forskning på främst kandidat- och magisternivå kring för oss viktiga och aktuella frågor. Ett intresse finns att gå vidare i denna riktning.

KULTURSKOLA 2030

Projektet Kulturskola 2030 har som synes många delar och kräver att dialogen mellan delarna och mellan oss i SMOK, myndigheterna och den politiska nivån fungerar. Vi återkommer här i KulturSMoCKan och i andra former kring projektets utveckling. Många planer finns men det krävs ekonomiska resurser att förverkliga dem.

Värdegrundsfrågor

- En Musik- och kulturskola tillgänglig för alla?
- En Musik- och kulturskola med mångfald och jämställdhet?
- En Musik- och kulturskola med öppna arenor och eget skapande?
- En Musik- och kulturskola med bredd och spets?
- En Musik- och kulturskola som traditionsbärare, förnyare eller båda?
- En Musik- och kulturskola med elevers möjlighet till inflytande och påverkan?

Heather Wallace,
ungdomsambassadör.

Text: Håkan Sandh
Bild: Dag Krafft

Foto: Marie Andersson © Skansen

Konst som påverkar vår samtid?

Min pappas faster var en liten, rätt barsk dam, med vackert rödfärgat hår. Hon hade varit skådespelare och när hon blev gammal hade hon ett extraknäck som passade henne mycket bra: hon läste folksagor i Väla skola på Skansen i Stockholm. Det hände att vi gick dit och satte oss i de hårda skolbänkarna och bad om en särskild saga: Smörbyttan eller kanske Askeladden som åt i kapp med jätten. Huvudpersonen i sagorna var nästan alltid en listig pojke som klarade sig ur de knepigaste situationer med hjälp av fantasi och handlingskraft. Han besegrade jättar och elaka troll, vann prinsessor och halva kungariket och inte minst – var smartare än sina dryga storebröder.

I sommar när jag har legat på alla fyra i trädgårdslandet och funderat över kulturens betydelse för barn och ungdomar så kom de där sagorna tillbaka i minnet. I vårt lilla hörn av världen har vi förmodligen aldrig haft det så bra som nu: gott om mat, bra bostäder, rimliga arbetstider och goda möjligheter till utbildning och inflytande. Men det finns sprickor i idyllen: miljögifter, klimatförändringar, ökande sociala klyftor – enorma problem för oss och för våra barn att lösa om vi ska kunna fortsätta att leva så bekvämt som vi har vant oss vid – och låta fler få chansen.

Det vore förstås ett rätt härresande tankehopp att nu påstå att barnkulturen ska rädda oss allihop från den dystopiska framtiden. Men jag vill ändå påstå att sagans Dummerjöns sitter inne med en del av lösningen. I en värld där varsamt bruk av gemensamma resurser är nödvändigt och där nya friska idéer behövs framstår pojken som vann prinsessan med hjälp av en trasig trätoffel, en skvätt gyttja och en död kråka definitivt som en framtidsman.

Men en Dummerjöns kan varken drillas eller uppfostras fram och det är inte allt i barnkulturen som stimulerar fantasi och uppfinningsrikedom. Vi vuxna kan som pedagoger, konstutövare och föräldrar bidra med vår kunskap. Vi kan lära barnen att behärska ett instrument, olika material eller kroppsliga uttrycksmedel men vi måste också vara kloka nog att träda tillbaka för att släppa barnets egen skaparkraft fri. I samspelet mellan barn och lärare måste det finnas tid att låta barnet ta initiativ

vet för att locka fram det egna uttrycket. Barn vill ofta imitera vuxna – artister eller filmhjältar – och det är förstås ett sätt att pröva olika roller och uttryck. Men jag är rädd att barn får alldeles för lite stöd och utmaningar för att kunna ta nästa steg och skapa något eget. En musiktimme i veckan, en bildtimme, en tjugominuterslektion med pianoläraren, är för lite. Hur kan vi ge barn (och deras lärare!) mer tid att tillsammans utveckla både tekniska färdigheter och gestaltningen av en tanke eller idé i konstnärlig form?

Hand i hand med skapandet går vårt möte med det som andra har skapat. Också där kan sagorna illustrera något viktigt: konstens både ljusa och mörka sida. I sagorna finns det vackra och oskyldiga, det lekfulla och roande men också rättfångaren från Hameln som lockar barnen med sin flöjt och sirenerna som får sjömännen att segla rätt i klipporna med sin förförande sång.

I början av 90-talet gick jag på lärarhögskolan i Stockholm. Min metodiklektor i historia använde musik i undervisningen för att visa hur konsten har följt den historiska utvecklingen. Ibland som ett redskap för makten – ibland för att stärka det folkliga motståndet. Rule Britannia var mer än ett pampigt musikstycke i stormakten England liksom den nya tunisiska och egyptiska musik som skapats under den arabiska våren är mer än vanliga poplåtar.

Det är värt att fundera på vilken musik barn får spela och lyssna till i skola och kulturskola – är det lärarens egna favoriter? De vanligaste läroböckernas urval? Eller finns det plats i undervisningen – både i skolor och kulturskolor – för att släppa in både det ljusa och det mörka, det svåra och det lätta, den konst som påverkar vår samtid? Jag är säker på att alla dummerjönsar, prinsessor, valflickor och askeladdar skulle växa och utvecklas ännu mer då!

Lotta Brilioth Biörnstad,
Koordinator för barn- och
ungdomskulturfrågor, Kulturrådet

En smakstart för En Kulturskola i rörelse

Den första upplagan av festivalen En Kulturskola i rörelse i Göteborg, mellan den 20 och 22 juni, fick en smakstart.

Redan första dagen spelade flera av kulturskolans grupper på någon av de fyra scenerna som gjorts i ordning i centrala Göteborg. En av dem var Mos och kungens sandaler, en blåsorkester med en föreställning med dans och sång. De spelade med två andra grupper, celloensemblen Ollec och violinisterna Hoj från Ale. Mos och Kungens sandaler är öppen för kulturskolans grundskoleelever och gymnasister, men ingen sparkas ut efter studenten så idag är de totalt ett fyrtiotal medlemmar i varierande åldrar.

– Vi repar två timmar per vecka och mer intensivt inför stora föreställningar. Vartannat år åker vi utomlands, förra året var vi i Prag så i år spelar vi i Sverige, säger Christian, en av medlemmarna.

Festivalen vänder sig till alla elever mellan 12-18 år på kulturskolorna i landet och deras lärare, och är en mötesplats mellan ämnen och genrer från hela

världen. Förhoppningen är att alla möten ska skapa nya tankar och idéer hos deltagarna. Förutom massor av aktiviteter och workshops arrangeras även diskussionsforum för att inspirera och blicka framåt.

Någon förebild har projektledningen inte haft, festivalen är resultatet av en öppen process och ett eget hemkört recept.

– Vi besökte alla kulturskolor i Göteborgsområdet för att få input under hösten 2010. En referensgrupp från kulturskolorna och en elevgrupp har också deltagit, så upplägget är väl förankrat, säger Peter Hogenäs, projektledare och lärare på Kulturskolan Askim, Frölunda och Högsbo i västra Göteborg.

– Det är två tankar som gått samman. Dels från kulturskolan att ämnen och deltagare med olika kulturell bakgrund ska mötas, dels kulturnämndens tankar om ett slags kulturens Gothia Cup med internationellt deltagande.

Festivalhögkvarteret ligger i Artisten, Högskolan för scen och musik. Där bjuds det även på kvällsarrangemang som konserter och disco. På gräsmattan nedanför Humanisten finns ett stort tält

Peter Hogenäs, projektledare, med träskulpturen, som alla fyra hundra deltagarna hjälptes åt att skapa under invigningen.

med en öppen scen. Där kan deltagarna uppträda, lyssna på lunchkonserter eller bara hänga med kompisar när man inte deltar i någon av de 25 workshops som finns att välja mellan.

Alla ska delta i fyra workshops, två fritt valda och två mixade med elever från andra kulturämnen, och utbudet är stort. Street dance, slagverksdramatik, låtar från Palestina som framförs av inbjudna elever från konservatoriet i Palestina, par- och, bollywood-dans, nycirkus med Cirkus Cirkör, "sceniskhet" för musikanter med mera. Under festivalen pågår även fria aktiviteter med möjlighet att pröva på alla skolans kulturämnen.

Karman Trotter och Stacy Cornegay har rest från Houston i Texas för att leda workshops i "sceniskhet" för musikanter.

– Vi har med oss en uppsättning visuellt effektiva rörelser som är som ett instrument och komplement till musiken. Det är en visuell design som fungerar på de flesta musikgrupper från jazzband till marschorkestrar. Det tas generellt emot positivt, mer av de yngre än de äldre, även om alla musiker säger ungefär samma sak, "vi fokuserar på musiken". Men de grupper som tar in detta ger sin publik ytterligare en dimension med det visuella uttrycket, säger Karmen Trotter.

Cirka 60 personer är engagerade i olika workshops och ett 20-tal sköter logistik och teknik. I år deltar totalt 400 ungdomar. Och festivalen har redan fått klartecken för en fortsättning 2012.

– Vi hade begränsat deltagarantalet till åttahundra, men det når vi inte i år. Men fyrahundra är också bra eftersom det är frivilligt och sommarlov. Det har inte varit lätt att marknadsföra eller försöka förklara något som inte finns. Men det blir lättare att kommunicera till nästa år, säger Peter Hogenäs.

Kulturnämndens ordförande, Thomas Martinsson är positiv till festivalen och berättar att idén kom upp i nämnden efter valet i höstas.

– Vi är väldigt positiva och vill gärna att verksamheten växer och blir återkommande, gärna med fler internationella inslag. Nu får vi tillgång till Stora Teatern, stans gamla operahus mitt på Avenyn. Det öppnar möjligheten för en central och samlande plats för hela festivalen där ungdomar både inom och utanför Sverige kan mötas.

Festivalen är inget allmänt evenemang förutom avslutningen på Götaplatsen då alla deltagare medverkar. Och sannolikt kommer En Kulturskola i rörelse att röra sig ännu mer 2012.

**Claes Hindenfelt /
Metra Reportage**

Fotnot:

Förutom Kulturskolan Göteborg Stad medverkar Högskolan för scen och musik, Göteborgs Universitet, Göteborgs Konserthus, RUM, Kultur i Väst och SMOK i arrangemanget.

NOTIS

Vid årsskiftet minskade antalet stadsdelsnämnder i Göteborg från 20 till 10. Det har även fått effekter på Kulturskolans organisation och verksamhet, positiva effekter, enligt Peter Hogenäs.

– För de mindre skolorna som slagits ihop har det haft en positiv verkan. De är nu så stora att de får en helt annan styrka och tyngd. Det ger en större trygghet för lärarna samtidigt som de får flera kollegor att samarbeta med, säger Peter Hogenäs, musiklärare på Kulturskolan i Askim, Frölunda och Högsbo.

Det innebär också ökade möjligheter för ett samarbete inom Göteborgs stad i de olika delarna av kulturskolorna, och att det blir en större enhetlighet. Tidigare var det stor skillnad mellan vad stadsdelarna kunde och inte kunde erbjuda sina elever, och även vilka övriga förutsättningar som funnits för dem.

– Nu är vi på väg mot att bli EN kulturskola där alla inom Göteborgs stad får samma möjligheter. Visserligen är det en del kvar att jobba med, men vi är på rätt väg, säger Peter Hogenäs.

Delar av blåsorkestern Mos och Kungens sandaler.

vilken härlig **avslutning** *från finaldagen!*

Det bjöds på flera spännande "kulturmöten" under dagarna som sattes samman till ett trevligt program vid avslutningen.

Avslutningen som genomfördes på Götaplatsen, finaldagen inleddes med att alla deltagare anträdde Götaplatsen på ett festligt sätt, gick upp för trapporna ovanför konstmuséet och inramade hela torget i sina gröna tröjor. Det blev effektivt.

Därefter inledde Göteborgs Drum Corps, under ledning av Per Björkvist.

Text och foto: Charina Widmark

Kristian Jakobsson och Erik Runberg.

Festivalen – ett kulturens "Gotia Cup"? -Varför inte?

Tre elever från Kristinehamns Musikskola:

Kristian Jakobsson, Erik Runberg och Hanna Leijonborg var deltagare på Festivalen.

Kristian och Erik är trombone-elever och Hanna spelar klarinett. De har just deltagit i workshopen Improviserande teater.

De har bland annat arbetat med olika sätt att tänka, kommunikation, ordlekar och hur man snabbt kan formulera sig.

Hur kommer ni att ha glädje av innehållet i er workshop i framtiden?

-Vi är ännu inte helt klara över hur vi kan praktisera dessa kunskaper, men vi vet mer om hur man kan känna sig trygg på scen, hur man kan agera i en konferenciersituation, eller liknande, svarar de.

Hanna instämmer, och påpekar också att det har varit roligt att knyta kontakter med elever från andra platser i Sverige. -Det har varit mycket att springa runt och lyssna eller se på. Detta är ett roligt sätt att träffas, säger Hanna.

Hanna Leijonborg.

På frågan om hon tror att detta kan bli ett kulturens "Gotia Cup", svarar hon: -Varför inte!?

Visst blir man förväntansfull!

Den som kikat runt och sett en del av utbudet, känt stämningen och pulsen, väntar med spänning på en framtida fortsättning...

Bild och text:
Charina Widmark
Musik & Kulturkonsult

Kulturer som möts

Svarta Safirerna musicerar med elever och lärare i workshopen Världsmusik

Svarta Safirerna är en romsk musikgrupp som består av musiker som ursprungligen kommer från en förort till Skopje i Makedonien. Gruppen bildades 1996 och är ofta anlitad i konsert och evenemangssammanhang av alla slag, överallt.

I workshopen Dansa som i Let's Dance fanns det många deltagare som med liv och lust lät sig instrueras av lärarna Tobias Wallin och Helena Fransson.

Peter Jungen, instrumentallärare under många år i Västra Göteborgs kulturskolor:

-Detta är härlig musik som går hem direkt! säger Peter Jungen. Vemodigt och vackert.

Jag tycker också att hela festivalens upplägg har gett mig något som jag kan använda mej av direkt i undervisningen, fortsätter han.

Detta är ju en "pionjärgrej" som jag hoppas fortsätter nästa år!

- Visst har jag stött på skeptiska kollegor, det finns ju alltid de som backar när något nytt ska prövas, men jag tror på det här, säger Peter med ett leende.

- Det kan ta några år att etablera idén och allt som hör till. Men varför skulle den inte kunna bli ett Kulturens Gotia Cup? avslutar Peter Jungen, som arbetat 35 år i musik och kulturskolan.

**DET HÄR ÄR SAFIRERNAS
"HEMLIGA RECEPT:"**

Tag 4 färska **Turkiska kvartstoner.**

Blanda in 2 dl **Makedoniska och Bulgariska hetsiga rytmer.**

Tillsätt en nypa **Grekisk känsla.**
Ganera med **Ryska molltoner och Flamencosalt.**

Krydda starkt med **Indisk mystik.**

Rör om, och ni får en smak av **Zigenski magi och Balkanexplosion, kort sagt: Världsmusik på Safirernas vis!**

Charina Widmark

En resa vi aldrig glömmar!!!

Efter cirka ett års planering, projektbidragsansökningar, stort engagemang hos föräldrar och elever och kontakt med orten Lasko i Slovenien bar det så iväg. I gryningen lördagen den 16 april började vår dygns-långa resa med Veddige Buss ner till Slovenien.

Jag räknade dagarna i säkert minst 2 veckor innan resan, det som skulle komma att bli mitt bästa lov i hela mitt liv. Jag heter Cecilia och är en 16-årig trumpet- tjej som spenderade en del av mitt påsk-

lov i Slovenien. Man kunde nästan ta på spänningen och förväntan som hängde i luften den 16:e april när jag och min orkester, Varbergs Kustband, steg på bussen som skulle ta oss till den lilla staden

Lasko i Slovenien. Resan tog drygt 24 timmar men det kändes inte alls som det tog så lång tid.

När vi väl var framme i Slovenien hade vi många aktiviteter inplanerade. Vi spelade bland annat med Laskos ungdomsorkester och fick då träffa lite annat folk som spelade samma instrument som en själv, det tyckte jag var en väldigt kul och lite annorlunda upplevelse. Men den roligaste upplevelsen var nog ändå när vi åkte till Postojnagrottorna. Det är ett stort grottsystem där det finns både stalaktiter och stalagmiter i alla möjliga former och storlekar. Där inne fanns det först små tåg som man fick åka med i till en större del av grottorna. Därefter fick vi gå en rundtur tillsammans med turister från hela världen. Man fick stanna lite då och då och höra när en röst berättade för oss om hur allt är i grottorna. Men plötsligt hörde vi hur rösten började berätta om att det fanns ett "Show Marching Band" från Varberg i södra Sverige som skulle underhålla lite senare, och såklart så vändes alla blickar åt vårt håll. När vi kom in till den grottan vi skulle spela i fick alla skynda sig att stämma och fixa med instrumenten och efter det ställde vi upp i marschformation. Vår tamburmajör visade tecken för att trumslagarna skulle slå ett inslag till första låten och vi började spela. Akustiken var helt otrolig och efteråt var alla helt tagna över hur häftigt det var att spela där, för jag menar hur många har gjort det?

Cecilia Johansson

En givande resa

Det är oerhört värdefullt och viktigt för våra ungdomar att få möjlighet till resor av detta slag. Genom att bekanta sig med ungdomar från andra kulturer, se och höra hur de lever och jobbar berikar det inte bara deras fortsatta liv och utveckling utan kommer hela samhället till gagn.

Vår vistelse i Lasko började med incheckning på vandrarhemmet, Saint Josef i den närliggande staden Celje. Vandrarhemmet drevs dels av kyrkan, dels av kommunen som i samma byggnad hade äldreboende. En representant jag träffade från Celje kommun berättade att de funnit flera vinster i att samorganisera äldreboende och vandrarhem i Slovenien. Vandrarhemmet och maten vi serverades tillagades av restaurangen i äldreboendets kök och var av mycket hög klass.

På ankomstdagen var vi inbjudna till konsert och fick lyssna till en rad av orkestrar samt titta på drilltruppernas uppvisning. Det var ingen tvekan på publikens omfattning och jubel att blåsorkestrarna som fenomen stod högt

i kurs här. Vilket visade sig ännu tydligare dagen efter då vi repeterade och gav konsert på Laskos musikskola med deras ungdomsorkester. I varje liten by på ca 5000 personer finns en Principle Music School som har minst en stor blåsorkester med medlemmar från 13 år och uppåt mot 100 år. Musikskolan som också tillhandahåller dansundervisning har ett nära samarbete med grundskolan och en liknande läroplan som grundskolan. I Slovenien börjar barnen i skolan (Principle School) vid 6 års ålder och får sitt slutbetyg vid 13 års ålder. Betyg får eleverna från årskurs 2. Efter slutbetyget kommer merparten av eleverna in på Secondary School, vilken är yrkesinriktad. Några väljer fortsätta sina studier vid ett Konservatorium för Musik och Dans, andra ett vanligt Gymnasium med olika inriktningar och ett fåtal kommer inte vidare utan får söka ett arbete.

Vi fick besöka en Secondary School och ett Konservatorium i huvudstaden Ljubljana. Rektorn för skolan guidade oss runt. Våra elever fick kort stifta bekantskaper med andra elever samt se och lyssna till deras undervisning. De fick berättat att ungdomarna som kommit in på skolan faktiskt övar minst 3 timmar per dag.

Den här resan har givit oss många nya vänner och bekanta och ett viktigt perspektiv på vårt svenska samhälle och tillvaro. Varbergs Kustband har blivit mycket omtyckta och vi gjorde succé med främst vårt spelsätt av våra marscher, vilka vi spelar i ett snabbare tempo än brukligt. Detta för att på så sätt komma närmare dagens ungdomskultur.

Varbergs Kustband har blivit en av orkestrarna i världen som fått spela i Postojna-grottorna, vilka räknas som en av jordens världsarv och är ett av Europas största turistmål med 34 miljoner besökare om året. Konserten spelades in och ni kommer inom kort kunna hitta filmen på Youtube.

Vi tog farväl av våra nyfunna vänner och hoppas att fastän deras land nu gått in i samma ekonomiska kris som liknar Greklands får möjlighet liksom oss att besöka vårt land och Varberg kommande år.

Till sist vill Varbergs Kustband tacka alla som hjälpt bandet att komma dit det är idag. Nu jobbar vi för att ytterligare med bland annat våra nya erfarenheter kunna berika Varbergs musikliv.

Gå gärna in på vår hemsida:
www.varbergskustband.se

**Sara Forsman,
Orkesterledare
Kulturskolan Varberg**

RFoD söker projekt i samverkan med SMoK

RFoD – Riksförbundet för Folkmusik och Dans – har i samverkan med SMoK sökt medel för Kulturbryggan: Samverkan för mångfald – musik, dans, identitet. Ur ansökan:

"Invandrades kultur, etnisk kultur, världskultur, mångfald, mångkultur, interkultur, flerkultur – begreppen ändras i ett rasande tempo men många frågor och utmaningar kvarstår. Vilken roll spelar de kulturer i kulturlivet som är förknippade med traditioner och identitet? Hur ska det svenska kulturlivet bejaka den mångfald som finns av kulturell kompetens och kulturellt intresse i det moderna samhället? Under de senaste åren har svaret på dessa frågor främst varit integration genom utvidgning av institutioners uppdrag. Detta är en självklart viktig strategi. Fria aktörer som under lång tid fokuserat på mångfald i sitt kulturella arbete har utvecklat samarbeten med institutioner som vill förnya och vidga sin inriktning.

[...] En debatt har förts om kvalitet. Mycket av den s.k. invandrarscenen har varit en blandning mellan amatörer och proffs och fokuserats mest på kulturers sociala och representativa roller. Kvalitetsfrågor liksom frågan om möjlighet att vara verksam som professionell kulturutövare har vid tal om invandrarkultur hamnat i bakgrunden. Kulturell mångfald och invandrarbakgrund har blandats samman.

[...] Vi önskar jämföra erfarenheter i Stockholms län, Västra Götaland och Skåne. Samverkan mellan institutioner och aktörer i det fria kulturlivet, kulturskolor och invandrarnas egna organisationer kan stärka utbud, rekrytering och synlighet. Frågan om kulturskolornas utbud och byggandet av nya samarbeten kring detta är också en viktig utvecklingsfråga för Sveriges Musik- och Kulturskoleråd, SMoK."

Från SMoKs styrelsemöte juni 2011

– Ekonomiska rapport. Information om det ekonomiska läget. Likviditeten är dålig pga av att EU-medel för KRUt-projektet ännu inte kommit in. En långsiktig prognos för året är att det med förväntade intäkter från Ungdomsstyrelsen skall sluta på en budget i balans.

– Ny organisation på tjänstemannanivå från 1 juli 2011. Befattningsbeskrivningar mm skall rapporteras till styrelsen i september. Även nya löner för tjänstemännen fastställdes.

– Ny arbetsorganisation inom styrelsen fastställdes. Fyra grupper bildades; Kulturskola 2030 (se separat artikel), Skolgruppen, Konferensgruppen och VU – Verkställande utskottet med ordf och vice ordf.

Styrelsens ansvar för att hålla kontakt med olika regioner fastställdes:

Per Sjöberg, Örebro, Värmland

Lisbeth Hultberg, Jönköping, Kronoberg

Sune Johansson, Västernorrland
Lars Paulsson, Västra Götaland
Andrine Bendixen Mangs, Västra Götaland, Halland

Yvonne Gärd, Dalarna

Carina Hauge-Rouass, Jämtland, Uppsala

Marion Hauge-Lindberg, Stockholm

Mats Gripenblad, Östergötland

Mats Widelund, Sörmland, Västmanland

Michael Brask, Gävleborg

Björn Emmoth, Norrbotten, Västerbotten

Sylvia Carlsdotter, Kalmar, Gotland, Blekinge och Skåne

Nästa styrelsemöte hålls den 22-23 september.

Enligt min åsikt var KRUt ett bra namn på detta projekt...

...då första året verkligen gått med fullt "krut"!

Projektets namn står annars för Kulturell mångfald, Reell integration och Unga talanger. Dessa tre huvudspår ska utvecklas bland annat med hjälp av det lilla t:et som står för tekniken, såväl i undervisningen som ett arbetssätt inom projektet, samt entreprenörskap och kreativitet!

I KRUt deltar 133 pedagoger och 25 ledare inom musik- och kulturskolorna i våra tre länder Danmark, Norge och Sverige.

Interregs vision med detta EU-projekt är att binda samman regionen, och vårt mest centrala mål är att komma fram till strategier hur man kan arbeta för att utveckla kulturskolorna inom projektets områden. Dessa strategier tas fram av alla projektdeltagare, såväl på våra gemensamma konferenser som att skriva in sina kommentarer på hemmaplan. Ju mer input man ger tas detta upp i diskussionerna och ju mer möjlighet finns också att påverka strategierna i en riktning man tror behövs för den framtida kulturskolan! Processen kring strategidokumentet finns på vår hemsida www.krut.eu, och här kan ni följa detta arbete och utveckling – samt även lämna synpunkter eller tips för att ge inspel.

Det första året har vi haft fem stycken 3-dagarskonferenser där vi tagit del av olika föreläsare inom respektive området, haft workshops, tagit del av upplevelser och diskuterat.

Nu i höst går vi in i projektår 2 (av 3), och de lokala utvecklingsprojekten (LUP) startar upp. Varje kommun ska ha minst ett utvecklingsprojekt, men många kommuner har lämnat in om fler projekt. Alla projekten finns på www.krut.eu – vill du bli inspirerad, ta en titt på dessa. Det har varit mycket intressant att läsa igenom alla LUP, och än mer intressant kommer det att bli att följa deras resa under dessa år...

Projekten har placerats i spaningsgrupper – där tanken är att de ska utvecklas vidare, både genom att man själv får spana på ett annat projekt och ge sina åsikter och tankar, samt att man blir spanad på av en annan kommun som bidrar till ny input. Denna spaning kommer ske såväl på konferenser som från hemmaplan, med tekniken som hjälpmedel.

Varför tre länder i ett projekt? Detta är en fråga jag ställt mig själv. Jag har även funderat på om det skulle vara möjligt att genomföra ett liknande projekt "endast" i Sverige. Självklart skulle detta fungera – MEN jag är också övertygad om att det resultat vi kommer fram till nu, utifrån tre länders perspektiv kultur och erfarenheter, kommer ge ett annat resultat. Ett starkare resultat för framtiden! Dessutom har vi skapat kontakter i andra länder, som kommer kunna bidra till fortsatt samarbete och utveckling... Personligen känner jag att avståndet till Århus och Oslo har krympt enormt!

Ulrika Jörgensdotter,
Projektledare för KRUt

SMoK flyttar till Palatset

I mitten av september flyttar SMoKs huvudkontor till det nya Palatset – ett helt hus med barn- och ungdomskultur på Riddarholmen i Stockholm. Där kommer vi att sitta på våning 7 tillsammans med en rad andra små och stora organisationer och företag som på något sätt har en koppling till barnkultur. Fortfarande kommer vi, fn 3,4 anställda, dock att vara placerade på fyra orter; Stockholm, Hallstavik, Kungsbacka och Strömstad.

Du vet väl att nyheter från andra media finns varje dag på

www.smok.se

Där kan du också skriva dina egna kommentarer!

Förändring via kompetens- utveckling?

EU-projektet Puffimok är slut. Det har varit det största fortbildningsprojektet i kulturskolans historia. Mellan mars 2010 och augusti 2011 har cirka 700 lärare östra mellansverige deltagit i 180 olika kurser och konferenser. Det totala antalet utbildningstimmar inom projektet är omkring 72 000. I genomsnitt har varje anställd fått 17 fortbildningsdagar.

Projektet har haft Karlskoga kommun som projektägare, men genomförts i nära samarbete med SMOK. När det nu avslutas är naturligtvis den stora frågan; vad har det fått för effekter på verksamheten? Generellt kan man konstatera att projektet varit mycket lyckosamt om man ser till hur kursdeltagarna har värderat de kurser de gått på. I den skrift som nu är klar, Sikta högt av Sven Nilsson, framgår det att det – självklart – är betydligt svårare att uttala sig om ifall denna kompetenshöjning också får genomslag i förbättrad verksamheten. Sven Nilsson slutsats är att det krävs ett aktivt arbete från kulturskolecheferna efter kurserna för att kunskapen skall omsättas i högre kvalitet i verksamheten. Här följer oavkortat skriftens sista kapitel.

RINGAR PÅ VATTNET

2010-2011 var ett år då personalen och dess kompetensutveckling stått i centrum, ibland på elevernas bekostnad. Från alla håll har stråklärare, dramapedagoger, sångpedagoger, bildlärare, flöjtpedagoger, slagverkslärare, danspedagoger, personalassistenter och rektorer kommit tillbaka med berättelser, intryck och idéer. I samtal och på arbetsplatsträffar har alla fått berätta om sina erfarenheter och fått lyssna till de andras berättelser.

Sedan kommer praktiken. Undervisning är en starkt praxis- och erfarenhetsbaserad verksamhet. Framför allt instru-

mentalundervisningen i musik är starkt knuten till en lång tradition med övningar, innötning och en långsam rörelse från det lätta till det svåra. Allt nytt ska prövas mot praxis, erfarenhet och tradition. Frågan som ställs är: funkar det? Går det nya att passa in i det jag lärt mig genom utbildning och erfarenhet? Varje gång man träffar sina elever och kursdeltagare frågar man sig: ska jag göra som jag brukar eller ska jag göra något nytt?

Naturligtvis förhåller sig pedagoger på olika sätt både till sin erfarenhet och till nyheter. Det finns inte en metod som fungerar för alla. Förändringar i det lilla sker hela tiden. Nya inslag tillkommer i övningarna, annat faller bort. Det centrala i musik- och kulturskolorna är pedagogernas möte med barnen och de unga, enskilt och i grupp. Det är där man på det mest konkreta och genomgripande sättet upplever det meningsfulla i arbetet.

Men det är sällsynt med stora paradigmskiften. Ett sådant inträffade dock när musikskolan tog steget mot att bli en mer allsidig kulturskola. Birger Ericson som var pionjär såg klart att det nya måste kunna förenas med det gamla och att förändringen måste ske som en integration, inte ett brott:

- De flesta är kreativa och flexibla om de själva får styra. Jag ville få lärarna att fokusera på barnens behov och barnens utveckling men ge dem stor frihet i övrigt. Jag ville inte reglera så mycket för om man reglerar lärarna stenhårt kommer de att möta det med motsvarande regler. Om man jobbar med människor måste man ha väldig frihet under ansvar. Då ger man möjlighet till kreativitet.

Under 2010-2011 har skolorna i de trettiotre kommunerna samlat och ackumulerat en enorm mängd intryck och im-

pulser. En hel del har redan omsatts i en förändrad praktik eller en ny och större förståelse för lärandet. Lärarrösterna visar en stor insikt både om förändringspotentialen och om gränserna:

- Jag märker redan att det är både roligare och lättare att arbeta till exempel med ensemblerna. Jag kan använda saker jag lärde mig om coaching. Vi behöver absolut fördjupning, men vi behöver också bredda oss, vidga gränserna och testa nya saker.

- Traditionen är stark. Men man kan undervisa på så många olika sätt också i instrumentalkurserna, inriktat på invandrare eller elever med funktionsnedsättning, demokratiskt.... Förnyelse kan se ut på många olika sätt.

- Vår kulturskola är inriktad på projekt och förnyelse, så nya arbetsformer och metoder är en del av vardagen. Det är klart att Puffimok förstärker de arbetssätten. Vi får nya idéer och tankesätt, kan ge tips om nya metoder. Det blir mycket ringar-på-vattnet-effekt.

- Men man ska inte glömma att våra 'kunder' kommer från medelklassen med

MUSIKINSTRUMENT - NOTTAVLOR - NOTER
till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

www.sareco.se Etablerad 1958 Tel 026-61 74 60

stark tonvikt på individuella val. De vet vad de vill. Så den traditionella formen kommer att finnas kvar men som en del i något större, bredare och mer varierat.

Intervjuer, enkätsvar och gruppdiskussioner i de olika skolorna visar en tydlig beredskap att ta till sig nya impulser och införliva dem med traditionella arbetsätt. Kompetensutvecklingen har flera olika fokuspunkter: ökad tillgänglighet för barn med funktionshinder, nå barn och unga som av kulturella, sociala eller ekonomiska skäl inte sökt sig till musik- och kulturskolorna, breddad yrkesroll, ökad användning av it i undervisningen, utveckling och utvärdering av kvaliteten i undervisningen och en förstärkning av musik- och kulturskolornas roll i samhället.

En del förändringar kommer säkert att ske som en direkt följd av projektet. Man börjar använda datorstöd för att notera, bearbeta och arrangera musik eller för att dokumentera undervisningsmoment och lägga ut inspelningar på nätet. Man blir mer medveten om hur man bemöter elever och hur man kan använda röst och kroppsspråk för att skapa bättre kontakt.

Man lär sig arbeta med ljud och ljus och att planera stora produktioner inom dans och teater. Man blir bättre på att hantera konflikter eller på att undervisa barn och unga med socioemotionella svårigheter. Allt detta och mycket annat kan pedagogerna klara på egen hand.

Men det kan ske med större genomslag om de får ett uttalat organisatoriskt stöd. Och större förändringar kommer helt säkert att kräva mer eller mindre genomgripande förändringar i musik- och kulturskolorna.

Anne Bamfords analys av kvaliteten i musik- och kulturutbildningen internationellt pekar på ett starkt samband mellan arbetsformer, organisation och goda resultat. Det är en undervisning som är projektorienterad och som inbegriper lagarbete och samarbete. Barnen och de unga ska ha stor frihet till fri utforskning av ämnet och det egna skapandet ska utgöra ett centrum. Skolorna ska ha nära kontakter med det omgivande samhället och involvera konstnärer och föreningar i det lokala kulturlivet. De organisatoriska ramarna ska vara öppna och flexibla. All personal ska ha en ständigt pågående

utveckling i sitt yrke och man ska följa upp och diskutera kvalitet och resultat.

Kompetensutvecklingsåret har inneburit ett stort och sammansatt inflöde av nya tankar, idéer och metoder. Det kommer att ge resultat. Men den verkliga utmaningen ligger i att sätta in allt detta i det större sammanhang som formuleras av Anne Bamford. I så fall är projektet inte avslutat sommaren 2011. Då har det knappt börjat. Och det var en sådan större förändring som var den egentliga drivkraften då projektet startade, säger Per Sjöberg, en av initiativtagarna:

- I grunden gäller det att förändra mentala processer. Förändring ska ses som något ständigt pågående, man ska vara trygg i att vara osäker, vara under utveckling hela tiden. Om vi inte lyckas förändra kulturskolorna kommer många att vara borta om tio år.

**Text ur SIKTA högt: Sven Nilsson
Foto: Dag Krafft**

Projektet avslutades med två seminariedagar i Enköping. Aktivt grupparbete bedrivs av från vänster Jennie Åbrink, Åsersund, Lennart Ejeby Katrineholm och Agneta Klingberg, Strängnäs. I spegeln Michael Forsberg, Köping och en nöjd projektledare för Puffimok; Hans Skoglund.

Skriften SIKTA HÖGT kan utan kostnad rekvideras i sin helhet via dag.krafft@smok.se

Folkpartiet: Satsa på barn och ungdomar

GÖTEBORG Ett öppet, demokratiskt samhälle är en omöjlighet utan ett självständigt kulturliv. Kultur är viktig för människors bildning, utveckling och kreativitet. Världen förändras hela tiden. Sverige är ett mångkulturellt samhälle - den svenska kulturen präglas av en mångfald som inte

fanns för ett kvartsekel sedan.

Globalisering och digitalisering ställer världen inför en radikalt förändrad och utmanande framtid där kulturen utgör kittet mellan människor.

Skolan är vår viktigaste kulturinstitution. Därför är det av stor betydelse att alla barn får lika tillgång till goda kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande. Att i tidig ålder få tillfälle att utöva/uppleva kultur lägger grunden till fortsatt nyfikenhet och kulturella upplevelser.

I vår budget för 2012 vill Folkpartiet förstärka kulturnämndens ramar så att alla elever som vill utan avgift ska kunna komma med i den kommunala kulturskolan.

Alla barn ska ha samma förutsättningar att kunna delta och avgiften ska inte vara den avgörande faktorn för att få tillgång till kultur.

Vi tror också att många av de barn som lever i utsatta familjer, där kanske avgiften till kulturskolan inte är prioriterad, skulle - genom att vara med i kulturskolan - få stimulans, uppleva något nytt och ges möjlighet till gemenskap.

Ungas psykiska ohälsa är i dag ett område som vi på olika sätt måste arbeta med. Här tror vi att kulturen kan spela en viktig roll.

För att kunna höja kvaliteten i kulturskolan vill vi på nationell nivå införa ett kunskapscentrum som samlar fakta och forskning som sedan sprids till skolor runt om i landet.

Utöver den kommunala satsningen på kulturskolan som vi gör, vill Folkpartiet även på nationell nivå stärka kulturen i skolan. År 2012 satsar regeringen 150 miljoner kronor på "Skapande skola" som ska integreras i skolans pedagogiska verksamhet.

Den nya skollagen betonar att elever ska ha tillgång till skolbibliotek för att stimulera intresset för läsning och litteratur. Vi tror att bibliotekens betydelse som fysiska mötesplatser kommer att öka i informationsamhället. Biblioteken ska vara moderna och tillgängliga för att kunna möta alla besökares behov. Kraven på kompetens och kvalitet ökar.

För att även här ge alla samma möjligheter att låna från bibliotek säger vi nej till avgifter på boklån.

Så många som möjligt ska lätt kunna få tillgång till vår litterära skatt, därför vill vi satsa på bibliotek på kollektivtåta platser som till exempel Nils Ericssonsterminalen, Korsvägen och Backaplan.

Vi vill ha mer kultur till fler, där ledorden är mångfald - kreativitet - kvalitet och för att nå dit måste fler barn och ungdomar ges tillgång till spännande och utmanande kultur redan i skolan.

Ann Catrine Fogelgren
Biträdande kommunalråd (FP)
i Göteborg.
GT/Expressen

Socialdemokraterna: Musiken bygger bättre samhälle

VÄSTERBOTTEN I synen på kultur framträder skillnaderna i människosynen som allra tydligast. Ytterst handlar det om synen på människan och människovärdet: en människa med rättigheter, som jämlik medborgare i ett samhälle, eller en människa som kund på en marknad.

Det som nyligen hände i England, eller det som hände i Malmö för två år sedan, är exempel på detta. Enbart poliser kan inte råda bot på problemen, möjligtvis kan de tillfälligt lindra symptomen.

Alla behöver framtidstro och någon-ting att hänga upp livet på. Utbildning, bostad och arbete, men även kulturellt skapande och deltagande är viktigt. I ett samhälle där klyftorna ökar och där tillgången till kultur beror på plånbok och bostadsort, där tilliten till det demokratiska samhället och de viktiga samhällskontrakten bryts, är vinnarna och förlorarna givna på förhand.

De terrorbrott som utfördes i Norge för drygt en månad sedan hade till syfte att skada det fria och obundna ordet och var ett försök att sänka vår demokrati och den kultur som vårt samhälle byggts på.

Jag ser kulturen som ett försvar av det fria samhällets värderingar. Därför vill vi Socialdemokrater ge förutsättningar för alla barn och unga att ta del av kulturskapandet. Där är musik- och kulturskolorna en grundbult. Den svenska kommunala musikskolan skapar inte bara morgondagen musikunder. Forskningen visar även att musik ger bättre förutsättningar för att lära matematik. Musik är ett sätt att kommunicera. Gemensamt skapande tenderar att underskattas av de konservativa katederförespråkarna i skolan.

Musikskolan ger barn och ungdomar en möjlighet att skapa genom att sjunga eller spela ett instrument, barn som kanske aldrig annars hade fått den chansen. Men avgifterna till musikskolan är ibland höga - vilket stänger ute många. Vi Socialdemokrater kommer aldrig att acceptera ett samhälle där det bara är de välbärgades barn som får möjlighet att lära sig spela ett instrument.

Vi vill ge varje barn - oavsett bakgrund - en möjlighet till egna tankar, ge dem ekonomiska förutsättningar till eget skapande. Därför kommer vi i höstbudgeten att föreslå stimulanser för att kommunerna ska kunna sänka sina avgifter till musikskolan. För de framsynta kommuner som redan tar ut en avgift under 500 kronor kan stimulansen antingen användas till fortsatta avgiftssänkningar eller en utökning av verksamheten.

Vi vill även i framtiden vara med och forma fria och förhoppningsvis demokratiskt tänkande jämlika samhälls-medborgare. Isak From (S) Riksdagsledamot för Västerbotten i kulturutskottet Norran

Kulturskola för alla unga

SKELEFTEÅ Om två år ska Skellefteå ha en kulturskola för alla mellan 0 och 21 år.

Det förslaget kommer från en tjänstemannautredning. Idén till utredning kom från Barn- och grundsko-

lenämnden, gymnasienämnden och kulturnämnden. Utredningen anser att kommunala musikskolan och övriga kulturpedagoger bör sammanföras i en gemensam organisation. (Under Skol och kulturkontoret, och att verksamheten leds av en kulturskolechef.) Ambitionen är att skapa en kulturell allemansrätt i Skellefteå kommun som omfattar alla skolformer och som ger alla barn möjlighet till att vidareutveckla sig i olika uttrycksformer. SR Nyheter P4 Västerbotten

Fattiga barn hamnar utanför musikskolan

RONNEBY Att gå i musikskola är populärt i Blekinge. Men det finns barn som inte ens ställer sig i kö eftersom de vet att familjen inte har råd.

- Jag tror att de döljer det intresset, jag tror inte att de för fram att de gärna skulle vilja för de vet att de inte får. De vet att föräldrarna inte har råd att betala och då låter de hellre bli att önska det.

Håkan Strand, ordförande i Majblommans lokalförening i Ronneby, säger att det knappt kommer in några ansökningar från familjer som behöver ekonomiskt stöd för att sina barn ska kunna gå i musikskola. Men det innebär inte att behovet inte finns. Mörkertalet är stort eftersom många barn gör allt för att dölja att familjen är fattig och hellre säger att de inte vill.

På Kulturpedagogiskt Centrum i Ronneby säger Claes Andersson, pedagogiskt ansvarig, att man är medveten om problemet.

- Här ser det ut som det gör på de flesta andra ställena i landet. Det är en underrepresentation av barn som inte har föräldrar som pushar, hjälper och stöttar dem både ekonomiskt och moraliskt. På det sättet har inte alla barn samma tillgång till den verksamheten som vi bedriver. SR Nyheter P4 Blekinge

Lärare blåser liv i nya kulturskolan

ÄLVSBY Älvsbyns nya kulturskola startar med sång, musik, dans och en större budget. Lärarna jublar och ser nytt ljus efter musikskolans nedläggning för två år sedan.

- Det är en seger för kulturen och musiken i Älvsbyn, säger musikläraren Börje Andersson. Piteå Tidningen

Många kulturskolor vill ha öppet på sommaren

Många föräldrar söker pengar hos organisationen Majblomman för att barnen ska kunna göra något på sommaren. I dag presenterar Majblomman boken "En vanlig dag" under Almedalsveckan i Visby.

Boken innehåller en dags brevskörd till organisationen från föräldrar som söker pengar. Alla kan dock inte få något bidrag. Det här skriver Sveriges Radio på sin hemsida.

Det här har lett till att flera kulturskolor i landet nu har väckt frågan i kommunerna om att ha öppet på sommaren.

- Vi ser ju problemen på flera lov när elevernas regelbundna verksamhet går ner eller inte förekommer över huvudtaget säger Sven Apeldo som är musiklärare på Kulturskolan i västra Gö-

teborg till Sveriges Radio.

I fjol tog Majblomman emot 56.200 ansökningar om bidrag till barn i fattiga familjer, något som motsvarar ungefär 154 ansökningar om dagen. Dagens Nyheter

Alla får plats i kulturskolan

ÄLVKARLEBY Alla får plats på musikskolan och även instrumenthyran blir gratis. Det klargör Stefan Kramer, kulturskolechef i Älvkarleby, efter debatten i kommunfullmäktige.

Förra veckan beslutade ett oenigt fullmäktige att slopa avgiften till musikskolan med start i höst. En häftig diskussion uppkom då ledamöter ansåg att det inte blir en kulturskola för alla då antalet platser inte kommer att ökas. Det fanns också en oro för att de som redan spelar i musikskolan skulle riskera att förlora sina platser.

- Några sådana tankar har aldrig funnits. Självklart får de spela vidare, säger Stefan Kramer som låg bakom förslaget till avgiftsfri musikskola.

I vintras skickade han in en skrivelse då han ansåg att alla oavsett ekonomiska förutsättningar skulle ha rätt till musikskola. Nu har förslaget klubbats.

Kramer framhåller att alla elever som sökt musikskola får plats. Dessutom får de hyra instrumenten gratis. Redan nu kan han se skillnad på ansökningarna. Från vissa områden har det skett en tredubbling.

- Nu när det är gratis instrumenthyra märker vi en stor ökning på blåsinstrument. Vi vill ha en bredd för att kunna bygga vår framtida musikkår, säger Stefan Kramer. Arbetarbladet

YouHero och skapande skola möter kreativa barn på Malmskolan i Uppsala

15 barn i årskurs 4-6 har valt att arbeta med musik i detta, för Malmaskolan, helt oprövade och spännande koncept. I samarbete med Musik i Uppland, Skapande Skola och YouHero har de under tre dagar, utspridda under varen, arbetat med alla aspekter av vad som krävs för att sätta ihop en offentlig föreställning.

YouHero har genom stöd av RANK, Kulturrådet, Konstnärsnämnden, Helge Axon Johnson, Västmanlandsmusiken, Uruppförandeklubben, CY-Contemporary, URUK-Ljungskile och Geiger utvecklat guitar hero gitarren till ett riktigt instrument. Under ett års tid har de programmerat, testat och framträtt med YouHerogitarren vid bland annat GAS-festivalen och Norbergsfestivalen. Palle Dahlstedt har även arbetat med YouHero som en del av sin forskning och han har bland annat fått Sveriges genom tidernas största forskningsanslag, som tilldelats konstnärlig forskning, för detta.

I en tid där ungdomar ibland möts av förnedring i TV-rutan, i uttagningar till diverse sångprogram, så vill YouHero balansera bilden och visa på den fantastiska process som sker när man skapar något nytt. Genom att framhäva barn och ungdomars värde och öka deras positiva upplevelser vid konstnärliga uttryck så vill vi bidra till fler kreativa personer som vågar uttrycka sig. YouHero - Det är du som är hjälten.

Ett ljudexempel: <http://www.youtube.com/watch?v=0nub95MMOI>

Ytterligare satsning på scenkonst för barn och unga

Regeringen har beslutat att bevilja Kungliga Dramatiska teatern AB ett extra bidrag på 500 000 kronor. Bidraget avser scenkonst för barn och unga. Ett av regeringens kulturpolitiska mål är att särskilt främja kultur för barn och unga. Dramatens arbete med scenkonst ligger i linje med detta och Dramaten har genom aktivt arbete fördubblat antalet unga besökare sedan 2009.

- Kulturen ska vara tillgänglig för alla. Därför är det glädjande att se hur Dramaten lyckats attrahera en ung publik som annars riskerar att glömmas bort, säger Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

Nya behörighetsgivande kurser

Regeringen uppdrar åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karlstads universitet, Högskolan Dalarna och Malmö högskola att anordna utbildningar enligt förordning (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen. Umeå universitet ska samordna genomförandet av utbildningarna.

Stor succé för Trelleborgs egen festival

- Ni är bara bäst! sa Kulturskolans rektor Michael Nordberg om sina elever när han välkomsttalade inför fullsatta läktare på Söderslätthallen en vacker försommarekväll i Trelleborg.. Alla tiders Melodifestival blev alla tiders fest med flera hundra medverkande som sjöng, spelade, dansade och agerade på andra sätt.

Ett helt år har Kulturskolans elever arbetat med att skapa sin egen melodifestivalen. Att välja ut sex låtar av alla de som sjungits sedan 1950-talet har inte varit någon lätt uppgift. Men till sist blev det Augustin, Det börjar verka kärlek banne mig, Främling, Eloise och Det gör ont som fick representera var sitt decennium.

Solister, grupper och musiker i olika konstellationer avlöste varandra på den stora scenen i Söderslätthallen. Kulturskolans dansare fick chans att visa sina färdigheter och mellanpratet sköttes av elever som går teaterlinjen. Också filmare och animatörer fick vara med – hela skolan var engagerade nå-

got som också syntes i slutnumret då scenen knappt räckte till för alla barnen och ungdomarna.

Publiken – till stor del bestående av med rätta stolta föräldrar, syskon, mor- och farföräldrar och andra anhöriga – fick rösta på bidragen. Applåder, busvisslingar med mera mättes med en decibelmätare och det gav juryutslaget att Marie Anderssons tolkning av Carolas Främling avgått med segern./ Ingrid Wall Informationschef, Trelleborgs kommun

Norden har en harpspelbok

Instrumentet harpan är på frammarsch i de nordiska länderna. En handfull kultur- och musikskolor har anställt harplärare, och har köpt in skolinstrument till nybörjarna. Dock har ett bra spelmaterial saknats – fram till nu. Susan Scarborough Enochsson, harpist och harppedagog, Musikskolan i Kristianstad, har samlat material, komponerat, korrigerat och släppt en harpspelbok på Svenska. Det har alltid funnits spelböcker på andra stora språk, men en spelbok på elevens egen språk är alltid önskvärd.

I mer än 20 år har Susan jobbat som frilans och orkester harpist, samt undervisat på sitt instrument, båda pedal- och irländsk (klaff)- harpa. Materialet i spelboken har hon samlat med tanke på vad kan hjälpa en elev att så fort som möjligt utveckla en bra teknik och musikalisk uttrycksform. I boken uppmuntras eleven till en bred musikalisk bas, med improvisation, harmoni/ackordmedvetenhet, tidig och klassisk musik samt folkmelodier från framförallt Nordeuropa som inslag. Boken håller sig inte till någon viss harpmetod, utan står för en generell spelsätt med klassisk hand position.

Spelboken släpptes 26 mars i Malmö, på Harp Festival Sweden, med Öresunds Harpister samt Friends of Harps (RUM förening) som värdar. Utgåva på Danska beräknas komma ut januari 2012, och Norska, Engelska versioner planeras. Boken är tillgänglig genom Salvi Nord/Text och Ton, Hässleholm.

SMoK ambassadören Robert Wells turnerar med sin piano-skola–Close Up Rhapsody!

Från den 18 aug till och med 25 sep kommer den att finnas på plats i följande städer:

Falkenberg 18 aug, Gislaved 19 aug, Oskarshamn 20 aug, Vetlanda 25 aug, Nybro 26 aug, Ystad 27 aug och Hässleholm 28 aug.

Borlänge 2 sep, Sundsvall 4 sep, Nynäshamn 9 sep, Norrtälje 10 sep, Enköping 11 sep, Steungsund 16 sep, Skövde 17 sep, Kungsbacka 18 sep. Samt Växjö 23 sep, Ulricehamn 24 sep och Halmstad 25 sep.

King of Piano finns på plats med personal, handplockade medlemmar, tävlingar med schyssta priser och självklart senaste versionen av Robert Wells fantastiska interaktiva musikskola. De medlemmar som skickade in sina bidrag till Rhapsody Tube och nu är uttagna att spela tillsammans med Magistern är: Alice Power, Luis Haraldsson, David Carbe, Alexander Andersson och Jonathan Wernersson. Vi önskar dem lycka till och ett stort grattis från oss på King of Piano.

TONSPRÅK KULTUR I SKOLANS ALLA ÄMNER

– inspiration för lärare

31 oktober 2011 i Vänersborg

Tonspråk vill inspirera lärare och skolledare att utveckla estetiska lärprocesser i skolans alla ämnen. Målet är att lära sig mer om att konst och kultur inte bara är kul och bra att stoppa in när eleverna behöver en paus i arbetet. Det kan vara en del av alla ämnen i skolan, i samtliga årskurser, från förskola till högskola.

Konferensen Tonspråk är följaktligen en dag som riktar sig till alla lärare, oavsett skolform eller ämne.

Mer information kommer på kulturivast.se

I samarbete med Vänersborgs kommun, Svensk musik och Västra Götalandsregionen.

Kultur i Väst

www.kulturivast.se

Nästa nummer av

SMoCKAN

kommer under vecka 42

Bland rubrikerna:

- Harry Oliver
- Teater
- Palatset

Vad vill Du läsa i Smockan? Tipsa redaktionen via mail till hakan.sandh@smok.se

På www.smok.se kan du hitta nyheter varje dag om musik- och kulturskolorna över hela landet! Läs och kommentera!

Nyhet!

 musikskolan.se

Sibelius[®] 7

Det snabbaste, smartaste och enklaste sättet att skriva noter

Nu är den nya versionen av världens bäst säljande notskrivningsprogram här. Ett helt nytt användargränssnitt leder dig steg för steg när du skriver din musik och med den 35 GB stora ljudbanken kan du höra alla finesser och detaljer när du spelar upp musiken. Sibelius 7 är optimerat för enkel och effektiv användning på bärbara datorer och genom äkta 64-bitarsstöd utnyttjar programmet kraften i din dator maximalt. Sibelius 7 är lätt att komma igång med för nybörjaren men innehåller ändå alla verktyg som ett proffs behöver. När du köper Sibelius 7 från musikskolan.se ingår alltid den svenska handboken och ett års fri svensk support.

Läs mer och beställ på www.sibelius.se och www.musikskolan.se
 e-post: order@musikskolan.se eller telefon: 031-96 32 00

Prisexempel inklusive 25% moms:

Sibelius 7: 5 795 kr

Sibelius 7 skollicens: 2 795 kr

Sibelius 7 uppgradering:

Sibelius 7 fleranvändare:

Sibelius 7 uppgr. fleranvändare:

1 395 kr

1 095 kr/användare

595 kr/användare

Skollicens kan köpas av lärare, studenter, skolor och församlingar. Fleranvändarlicens kan köpas av skolor och församlingar från fem användare och uppåt.